Grlica, I (1933-1934)

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **1933**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:116:308299

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

Academy of Music University of Zagreb Digital Repository - DRMA

Poštarina plaćena u gotovom.

GRLICA

REVIJALNA ZBIRKA OMLADINSKE MUZIKE

I. Svezak

KNJIŽNICA
Broj: 1539
ZAŠTIĆENO

SADRŽAJ:

M. Tajčević: Pjesme dodolske.
M. Tajčević: Bugarske koledne pjesme.
M. Pozajić: Četiri svatovske pesme iz Bukovca.
E. Adamič: Slovenske narodne.
Iv. Grbec: Belokranjske šaljivke.
M. Živković: Igrale babe.
J. Marinković: Novo Kolo.
J. Š. Slavenski: Uspavanka. Dečja igra.
J. Š. Slavenski: Zagorska pesma.

OMLADINSKI ZBOROVI A CAPPELLA I S PRATNJOM KLAVIRA I DRUGIH INSTRUMENATA

PRILOG:

Uvodna riječ. Saradnici Grlice. Sadržaj prvog sveska. Obučavanje pjevanja po notama u osnovnoj školi. Biografije. Trboveljski slavček. Vijesti iz uredništva.

ZAGREB 1933—34

UREĐUJE I IZDAJE SREĆKO KUMAR

JUGOSLOVENSKA OMLADINSKA FOLKLORA

Pri komponiranju mladinskih pesmi in igric so skladatelji večkrat v veliki nepriliki, ker ne najdejo dovolj primernih otroških tekstov.

Med narodom pa je še nešteto starih, na pol pozabljenih, nikdar še napisanih pesmi in iger (besedil in napevov), ki bi se izvrstno dale uporabiti v originalu ali v predelani obliki.

Vabimo tedaj vse naše dosedanje in še nove sotrudnike, da nam vsako tako redko in malo znano pesem zapišejo in pošljejo. Priobčevali jih bomo z navedbo vira stalno pod naslovom:

»Jugoslovenska omladinska folklora«.

VESTNIK OMLADINSKIH ZBOROV

MLADINSKI ZBORI! PEVOVODJE!

Želeli bi dobiti od vas poročila o postanku zbora, o njegovem razvoju, o nastopih, programih; o namenih, željah in vaših težnjah, da te prispevke natisnemo v reviji, ki je namenjena vam kot vaše glasilo!

Popravite pogreške:

Na 2. strani manjka v zadnji vrsti ena taktova črta.
„ 3. „ tretja pesem, druga vrsta, prvi takt **b** je polovična nota.
„ 4. strani pri prvi bug. pesmi manjka označba „Andantino".
„ 7. „ pri prvi svat. pesmi naj se glasi označba Andante rustico.
„ 8. strani tretja pesem, prvi takt: zadnja nota je polovična nota.
„ 8. „ zadnja vrsta, drugi takt na koncu sta tudi fis in d polovični noti.
„ 15. strani v devetem taktu: za noto s piko pride šesnajstinka.
„ 17. „ v tekstu naj se povsod glasi: Kuču, prodam, štiri.
„ 18. „ v tretji vrsti naj se glasi: mesečini, leti (ne lepi).
„ 19. „ Kondurite ne kondurice!
„ 20. „ Zgoraj v nadpisu naj se glasi: Reči.

KNJIŽNICA
MUZIČKE AKADEMIJE U ZAGREBU
Broj: 809

1933-1934 „GRLICA“ I SVEZAK
KNJIŽEVNI PRILOG

Uvodna riječ. Saradnici Grlice. I. Grbec: Sadržaj prvoga sveska. Da li i kada da se poučava u osnovnoj školi po notama? Biografije. I. Grbec: Trboveljski slavček. Vijesti uredništva.

Uvodna riječ

Kad sam posljednjih godina prije rata s prijateljima skupljao školsku djecu u tršćanskoj okolici da s njima priređujemo omladinske priredbe s pjevanjem i igrama, (koje bi morale biti uzorne i besprikorne s pedagoškoga stajališta, a ujedno i koliko je moguće na umjetničkoj visini) spoznali smo kod sastavljanja programa da to što imamo na raspoloženju ne odgovara posve zahtjevima koje smo postavili. Vrlo često nisu pjesme, a ni igre, imale prave unutrašnje ljepote ni poezije, često su bile siromašne riječi, ili napjevi koji su mirisali po školi: pjesme su bile katkad čudno postavljene za glas ili nespretno harmonizirane. Narodnim napjevima su se dodavale posve nemoguće, neprikladne riječi, a dobrim riječima nemogući napjevi... Ipak su se najveći biseri još dali naći među nepokvarenim narodnim pjesmama, ukoliko nije i tu kakva preobzirna duša izmijenila jednu ili drugu riječ koja joj se činila nezgodna za djecu i bila iz principa postavljena na indeks. Ta nepotrebna siromaština nije mi dala mira pa sam odlučio da upotrijebim sve svoje sile i pokušam tomu pomoći. Obratio sam se tada mnogim našim skladateljima, objasnio im sve to stanje i zamolio ih neka slože uz ostala djela i za djecu nešto lijepo, novo, zanimljivo. Moje nastojanje nije bilo uzaludno: odziv je bio velik, i plod svega bila je pjesmarica »Otroške pesmi« (»Dječje pjesme«), što sam je izdao u to vrijeme u Trstu, a obuhvatala je djela: Adamiča, Dobronića, Grbca, Kogoja, Lajovica, Vodopivca i drugih. — Ovdje nagomilana bogata građa upotrebljavala se još mnogo kasnije, kad je u Zaposjednutom kraju osnovani »Učiteljski pevski zbor« raspušten i u Sloveniji obnovljen, kada su članovi učitelji-pjevači donijeli u zboru stečena iskustva i upotrebljavali ih u svojim školskim zborovima.

Iz te je zbirke pjevao Učiteljski pevski zbor na omladinskim koncertima na turneji po Čehoslovačkoj, iz nje je pjevao operni pjevač Šubelj na omladinskim matinejama u Ljubljanskoj filharmoniji pod vodstvom prof. Jeraja kao i na svojim turnejama po Americi, iz nje Avg. Šuligoj s dječjim zborom na prvom koncertu u Rogaškoj Slatini i drugdje. Neke pjesme iz te zbirke izdala je Glazbena matica s klavirskom pratnjom. Činjenica je da su obvezatne školske priredbe kao nova komponenta pripomogle toj ideji do velikog razmaha. Po većim i manjim mjestima počeli su se osnivati omladinski pjevački zborovi, a među njima i Trboveljski slavček (Trbovljanski slavuj). Stare zbirke su s vremenom nestale, česta nastupanja su doskora iscrpla što je bilo dobro, novije zbirke su nastale većinom iz prijeke potrebe, a nijesu mogle nadopuniti nedostatke na svima stranama. Dugogodišnje iskustvo me je uvjerilo

da je moguće tomu pomoći jedino sudjelovanjem svih pozvanih na tom polju. Potrebno je da se obzorje raširi... Prije tri godine stupio sam u doticaj ne samo sa slovenačkim nego sa svima jugoslavenskim skladateljima i namolio ih da počnu skladati pjesme za omladinu; priposlato sam namjeravao upotrijebiti za školsku pjesmaricu, razdijeljenu po stupnjevima u više svezaka. Ta će čitava pjesmarica — nadam se — izići u ovoj školskoj godini. Ali moje sabiranje u toku tih posljednjih triju godina dalo je ovaj rezultat: Odazvalo se preko 40 skladatelja koji su mi poslali dječjih pjesama za kojih 600 štampanih stranica; među njima su jednoglasne, dvoglasne, troglasne i četveroglasne, nekoje za mješoviti zbor (za ženske i muške, ili za djecu i muške) u primjerenom glasovnom opsegu, a neke s pratnjom klavira ili drugih instrumenata. Pjesme su narodne, ponarođene ili umjetne; nekoje u izvornom obliku, druge obrađene u umjetničkom obliku, prikladne za osnovne, građanske, srednje, učiteljske i muzičke škole, pa također za ženske i mješovite zborove uopće.

Doskora se pokazalo da se sva ta građa ne da upotrijebiti za školske pjesmarice i da je slabo prikladna, poradi teškoća, dužeg oblika i poradi propisa što ih nalaže naučni plan za pjesmarice uopće; da je, dakle, treba upotrijebiti u posebnoj zbirci. Odlučio sam izabrati građu koja odgovara u prvom redu umjetničkim principima, i razdijeliti je tako da je izdam uzastopce u deset mjesečnih svezaka. Svaki će svezak imati 24 tiskane notne stranice i biti sastavljen tako da ga omladinski zborovi — kojima je namijenjen — mogu lako upotrijebiti kao program jednoga školskoga koncerta. Ako se jedna ili druga pjesma izostavi, program će biti još uvijek dosta velik. U kasnijim ću svescima dati upute kako se dadu programi kombinirati iz građe različnih svezaka. Svaki će svezak imati književni prilog na ca. 8 stranica s estetsko-pedagoškim člancima, raspravama, pitanjima, biografijama i vijestima. Na koncu godine moći će se svih 10 svezaka uvezati u knjigu: priloge skupa, note skupa; i tako će zbirka pružiti vjernu sliku omladinske glazbene literature jednog cijelog doba.

Naši saradnici

koji su prijavili dosada svoje sudjelovanje kod zbirke omladinske muzike:

Emil Adamič (Ljubljana), Milenko Bajšanski (Beograd), Jovan M. Bandur (Beograd), Bratuž Alojzij (Gorica), Matija Bravničar (Ljubljana), Emil Cipra (Cetinje), Dragutin Čolić (Beograd), Antun Dobronić (Zagreb), Franjo Dugan ml. in Fr. Dugan st. (Zagreb), Ivan Grbec (Zagreb), Zlatko Grgošević (Zagreb), B. Joksimović (Beograd), Dr. Franc Kimovec (Ljubljana), Marij Kogoj

(Ljubljana), Petar Konjović (Zagreb), Srečko Koporc (Sušak), Božidar Kunc (Zagreb), Mihovil Logar (Beograd), Franjo Lučić (Zagreb), Miroslav Magdalenić (Zagreb), Kosta Manojlović (Beograd), Josif Marinković (Beograd), Ivan Matetić (Zagreb), Rudolf Matz (Zagreb), Dr. Miloje Milojević (Beograd), Vasilij Mirk (Maribor), St. St. Mokranjac (Beograd), Krsto Odak (Zagreb), Slavko Osterc (Ljubljana), Karol Pahor (Maribor), Boris Papandopulo (Zagreb), Mladen Pozajić (Zagreb), Stanko Premrl (Ljubljana), Frida Šček (Gorica), Dr. Božidar Širola (Zagreb), Josip Š. Slavenski (Beograd), Zlatko Špoljar (Zagreb), Dr. Danilo Švara (Ljubljana), Marko Tajčević (Zagreb), Matija Tomc (Št. Vidl). Vinko Vodopivec (Gorica), Josip Vrhovski (Zagreb), Milenko Živković (Beograd).

Pozivamo u kolo saradnika i druge glazbene stručnjake, koji bi bili pripravni sudjelovati.

NAŠE SKLADBE

Tajčević: P j e s m e d o d o l s k e. To su molitve za kišu. Riječi su narodne i opisuju običaj koji se još sačuvao u nekim krajevima, naročito u Slavoniji (okolica Vinkovaca). Kad je vrlo velika suša, idu neke djevojke u polje, i jedna se svuče i pokrije travom. To je dodolica. Tako ide s drugim djevojkama po selu od kuće do kuće i pred svakom kućom pjeva s njima molitve za kišu, a ljudi je polijevaju vodom.

Prva pjesma (Rubato od rubare = krasti, tj. ne izvodi se strogo u taktu, nego slobodno: nenaglašeni se slogovi pjevaju još kraće, a naglašeni duže nego su napisani) ima recitativno-koralni značaj. Tu su harmonično upotrijebljeni arhaični tonovski načini kao u pravoslavnom bogoslužju. Druga pjesma — pravi biser — ima zanimljiv ritam koji izvire iz naglaska samih riječi. Tomu pravilnom naglašivanju treba obratiti naročitu pažnju, jer većina sadašnjih jugosl. skladatelja koji obrađuju narodno blago stvara napjev iz melodije j e z i k a, a ritam iz n a g l a s k a. Iz toga nastaju naoko vrlo komplicirani taktovi. Tko pak po smislu deklamira tekst, pogodiće ih potsvijesno bez teškoća. Naglasci su u notama također označeni. Prvi i zadnji dio »Poco vivo« taktira se kao recitativ, a od četvrtoga takta dalje kako je predbilježeno: 2/8 + 3/8 + 3/8. Svaki usklik »oj« neka se na početku markira kao da se udari po struni, koja u prvom momentu zazvuči i odmah popusti; srednji dio »piu tranquillo« neka se taktira u 4/4 taktu i strogo veže. Prve tri fraze toga dijela treba dinamično stupnjevati, a zadnju »decresc«. Isto tako neka se stupnjuju prve tri fraze u prvom i zadnjem dijelu do usklika »oj«, koji je kulminacija, zatim opet »decresc«. Odasi su tu jednostavni, jer su glazbene cezure u skladu s jezičnima. Diše se iza svake interpunkcije. (U pjesmi je pomutnjom izostala u petom retku jedna taktovna crta.) Treća pjesma je opet više recitativna, harmonično vrlo bogata; unatoč šarolikoj modulaciji, glasovi su tako vođeni da ne uzrokuju posebnih teškoća kod intonacije. Veličanstveni svršetak zvuči kao zahvalni slavospjev. (U trećem taktu te pjesme je b u sopranu polovina!) Dodolice će moći pjevati samo najbolji omladinski zborovi, a podesne su i za ženske zborove. Za cijeli se ciklus intonacija daje samo jedanput.

Tajčević: B u g a r s k e k o l e d n e p j e s m e. Riječi znače:

Sakupljali su se, skupili su se — hej dobra djevojko — oj koledari! Sve po izbor momci, svi koledari — hej itd.
te su otišli na Dojčin dvor — hej itd.
Stankinoj ljepoti nema nigdje ravne. Stanka, oj Stančice, koledo, oj!
Ni u Carigradu, ni u Budimgradu. Stanka, oj Stančice, Koledo, oj!
Kako je doznalo za nju mlado pastirče. Stanka, oj Stančice, koledo, oj!
Ustani gospodaru, saznali smo i došli, imaš sina za ženidbu, imaš djevojku, hej!
Imaš sina za ženidbu, imaš djevojku za udaju, hej!
Sanjao sam san, koledo, oj...
Kako dva bijela goluba, koledo, oj...
poletješe, koledo, oj...
usred vinograda, koledo, oj...
Nije to bila, Dobra, oj koledo, oj,
tamna magla, Dobra, oj koledo, oj,
nego je bio, Dobra, oj koledo, oj,
Najko pastir, Dobra, oj koledo, oj!

To su bugarske narodne pjesme što ih pjevaju koledari. Harmonizacija je dijatonska, idealno jednostavna, što odgovara pastoralnom značaju samih pjesama. Prvu treba izvoditi u andantinu. Krasna mjesta za izvođenje naročito su u drugoj pjesmi, koja je puna čuvstva. Na koncu prvoga i trećega takta treba crescendirati u naredni takt. Jednako treba rasti u petom, šestom i sedmom taktu; u osmom napetost popušta. U svakom se muzikalnom periodu napjev obično smiruje u 2, 4, 6 i 8 taktu. U 1, 3, 5 i 7 taktu je obično cresc., u drugima decresc. Tu su još naročiti izuzeci, jer je u nekim taktovima na koncu druga nota 1/4, i polovica te četvrtinke morala bi biti decresc., a druga polovica cresc. u naredni takt; izuzetak je još šesti takt, koji je tako izmijenjen poradi melodične sličnosti s petim, da se tu napjev ne smiruje, nego raste dalje u sedmi takt i smiruje se istom u osmom.

U trećoj pjesmi treba odlučni momački nastup dramatski izraziti (krepko i groteskno); zato neka se svaki udarac markira. Četvrta ima lagani poskočni plesni ritam, pa se mora izvoditi šaljivo kao »scherzo«, nježno kao san i tiho kao lijet bijelih golubova... Peta pjesma je zanimljivo izgrađena. Međutim, dok su druge pjesme gotovo redovno sastavljene iz fraza koje imaju dva ili četiri takta, ovdje su fraze (= sastavni dijelovi napjeva) iz tri takta. U trećem je taktu združen sadržaj istinitog trećega i četvrtoga takta, pa poradi toga treba svaki treći takt neznatno otegnuti (zadržavati). Pjesmu treba tiho početi, svaki novi nastup fraze (4, 7, 10, 13, 16 takt) mora biti dinamično stupnjevan (pp, p, mp, mf, f), a zadnji takt vrlo široko u ff. Iz čitave pjesme mora žariti neko razigrano raspoloženje, pa bi zato bilo na mjestu pored dinamičnoga stupnjevanja i agogično (tj. svaku novu frazu treba accell. = požuriti, ne raste samo jakost nego i brzina). Za sav ciklus neka se samo jedanput intonira. (Pogreška u tekstu »Dobrole« neka se popravi u »Dobro le«, tj. usklik »le« odvojeno od riječi »Dobro«).

Drugu pjesmu treba u prvom dijelu izvoditi melodično, a drugi dio živahnije, poskočno, da dobijemo kontrast između pjesme i plesa. (S obzirom na harmoniju ta pjesma ima kolorit nar. pjesama s juga.)

Donji glasovi koji se ponavljaju u trećoj pjesmi (ostinato) moraju biti u početku malo markirani, a zatim neka rastu do 4 takta; ipak je potrebno da se riječi naglašuju po smislu. Kad napjev počiva na drugoj noti, neka istupe i lijepo se izraze drugi glasovi. Ta pjesma ima u srednjem dijelu lijepo samostalno vođene glasove i zaokružena je u umjetničku formu. Srednji dio je međuigra, prijelaz, pa neka ima slabiji dinamički razmah, da se ljepše ispolji konačno ponavljanje prvoga dijela.

Pozajić: Četiri svatovske iz Bukovca. To su narodne iz Zagorja. Skladatelj je dirigent Oratorijskog zbora i Zbora madrigalista. Dao je posljednjih godina u uzornoj interpretaciji nekoliko koncerata iz skladba samih starih majstora iz 16 stoljeća. Kao obožavatelj starih majstora, čvrsto je uvjeren da su oni tada pisali za glas tako lijepo da ih do danas nije nitko premašio. Inspiriran od njih, obrađivao je narodne pjesme u njihovu duhu (što se tiče vođenja glasova, harmonične podloge i pjevnosti). Vidi se kako se genij velikih skladatelja lijepo podudara s genijem naroda. Bilo bi poželjno da bi i naši najmlađi moderni skladatelji tražili ovdje svoje uzore i otstupili od nemogućeg načina da se piše za čovječje grlo kao da je to instrument (prenatrpano u harmoniji, komplicirano u ritmici, nemoguće u intonaciji), jer sluh, glasnice i tehnika govora imaju negdje svoje granice.

U prvoj pjesmi neka odozgo glasi »rustico« (ne »pustico«), tj. tvrdo, zdravo, seljački, krepko, jedro: tako neka bude i izvođenje bez svake sentimentalnosti.

U drugoj pjesmi je napjev strogo vezan: glasovi koji prate da su jedva primjetljivo slabiji od melodije i izdržljivi, kao da bi pratio harmonij. Izvođenje mora biti narodno-religiozno (pobožno). Taktira se na tri, s pododjelima, da ima svaka polovina jedan zamah.

Treća pjesma ima opet označeno izvođenje kao prva: rustico. Ta donosi još manje sentimentalnosti nego prva. Neka se uporedi ta pjesma s Tajčevićevom bugarskom »Stanenine«: značaj je isti kao da bi to pjevao jedan te isti narod, premda je u intervalima i u harmoniji bugarske pjesme veće bogatstvo. (U prvom taktu neka bude posljednja nota polovina, ne četvrtinka!)

Kod četvrte treba dinamično stupnjevati jednoglasni, dvoglasni i troglasni nastup do konca i pogoditi plesni značaj.

Adamičeve pesmi su za slušača najneposrednije i poradi priproste melodije najlakše za izvedbu. Razjašnjenja su potrebna poradi nekih osobitosti u napjevu i u dodanim glasovima. Već u prvoj treba donje mrmljanje izvesti tako da se dinamično prilagodi glasu, koji vodi da s njim dinamički raste i pada. Taj glas ima karakter barkarole (imitira zibanje lađe na vodi), a kad se samostalno razvije, zahtijeva čuvstveno izvođenje. Prvi je dio u mirnom tempu, a drugi je od mjesta »lidrili lojaja« do konca živ, lagan u idealiziranom plesnom ritmu; tročetvrtinski taktovi se u tom dijelu izvode »espressivo« (čuvstveno, izrazito).

Adamičev drugi ciklus. Troglasna obradba poznate koruške nar. pjesme je zanimljiva, jer lijepo »pojodla« i treći dosta samostalni glas. Neka se pjeva lijepo vezano, iskreno (ne otegnuto, prisiljeno!). Pjesma je zanimljiva poradi melodije i ritma, i premda ima tudi alpski značaj, vrlo je omiljela poradi lijepoga naivno- nježnoga teksta. Kad je naša omladina pjeva, neka se s ljubavlju sjeća sirote Koruške.

Druga pjesmica — također iz Koruške — vrlo je bogata na sredstvima za izražavanje. Prva četiri takta imaju veseli poskočni karakter, a zatim slijedi vrlo zanimljiv takt, koji se krasno uspinje kao priprava za čitav drugi dio pjesme (takvi pripravni takt ili dulja pripravna fraza zove se »opći uzmah«), a izvodi se tako da svaka naredna nota više raste i da svaku malo više ubrzamo do četvrtinka, koje moraju biti vrlo duge i zadržane u »f«.

Treća je priprosta momačka pjesmica; ima značaj plesa. Treba paziti da budu dva takta vezana, a dva takta kratke note, sasvim lagano. U četvrtoj je pjesmi skladatelj na pleminiti način obradio poznati motiv domaćega svirača, koji svira pjesmu bez kraja i konca. (Kod nas je sviraju posebno na poklade i zovu je »ona svinjska«.) Sve je samo šala i dosjetka; kad se to pjeva, neka se šala i dosjetka žari s obraza.

Grbec: Belokranjske. Tekst je narodni. Prvu pjesmu — nekakvu zabavicu — treba izvesti živo i neprestano tjerati. Gdje je nota s točkom, neka bude markiran i vrlo poskočni ritam. rasti do »f« i brzo naprijed bez zadržavanja do predzadnjega takta.

Nepravilno izvođenje (na pr. zavlačenje) dalo bi pjesmi mjesto šaljivosti karakter tragičnosti. (U devetom taktu dolazi iza note s točkom šesnaestinka.) Kod druge pjesme je narodni tekst; napjev imitira narodni način pjevanja i primitivno dvoglasje. Lijepo treba izvesti kontraste u »f« i »p« i na koncu raširiti. Treća je stilizirana pjesmica od velikog efekta. Jedva čujno započeti, neprestano rasti, tjerati do kulminacije i gubiti se prema kraju u jedva čujni ppp.

U tekstu mora glasiti »kuču«, »prodam«, »štiri«.

Živković: Igrale babe. U hladu, po mjesečini plešu muškarci, žene i udavače nekakovo kolo. Svaki čas poskoče, i djevojke zatoptaju nogama. Glasovi koji prate markiraju kratko i temperamentno svoj ritam; melodijski glas je više vezan kao da bi svirao kakav narodni instrument. Kraće note i note s točkom treba izvesti vrlo oštro, da se istakne karakter plesa, rasti do kulminacije.

(Popravi pogrešku u trećem redu; treba glasiti »mesečini«.)

Marinković: Novo kolo. (Iz ostavštine još neobjavljenih pjesama, koje nam je izručio sin pok. skladatelja g. dr. I. Marinković.) Pjesmica, koja se može često upotrijebiti na domoljubnim priredbama, neka imitira plesni značaj kola: u početku malo markirani usklik, kratke note nešto oštro, a četvrtine markirati. U melodiji su nekoji odveć nagli prijelazi, koji neće praviti posebnih teškoća.

Gore pod naslovom pjesme ima glasiti »Reči«.

Š. Slavenski: Uspavanka. Narodne dječje riječi i napjev. Pratnja je samostalna, po uzoru krajnje modernih (Bartok, Stravinski), u njoj neka se ne traže čuvstva, nego neobični »impresionistički«, tj. trenutačni glasovni utisak i efekt, koji izražava i imitira u početku dječje cmizdrenje, dalje pak zibanje.

Kod »dječje igre« od istoga skladatelja je upotrijebljen narodni tekst i napjev koji ima u narodu mnogo varijanata. Vrlo živ ritam i veselje kod igranja mora doći do izražaja pomoću oštrih naglasa u pratnji i markiranjem impres. harm. efekata. (Mjesto »črni maček« kažu djeca kod igranja »črni Jožek« ili »črni Štefek« i izbace dijete koje se tako imenuje.)

Š. Slavenski: Zagorska pesma je komponirana za mješoviti zbor (upotrebljiva na pr. za srednje škole, učiteljske škole), a u istinu je samo primitivno dvoglasje, kako ga narod pjeva. Skladatelj je htio tu vjerno prikazati sličicu sa sela. U nedjelju ostanu poslije mise seljaci pred crkvom. Skupe se i zapjevaju po domaće: prvu riječ tako jako da im skoro nestane daha, a već poslije prvoga sloga prekinu i zatim nastave široko kao da bi htjeli gore razmaknuti.

Pjevačima se pridruži tamburaški zbor, pa evo malo domaće muzike. Gore su u kratkim notama brači i bisernice, dolje brunda i berde. Taj dio počne živo i pjeva se brže i brže, kod kulminacije nastupi pjevački zbor i zapjeva još jedanput »Me-knite se — — — (kad se taj dio ponovi, treba mu dodati odmah još zadnji takt odozdola (»Fine«). U Zagorju su u riječima neke male varijante. Mjesto »Meknite se ve« pjevaju »Me-knite se'se (= sve); mjesto »zasvirajte« kažu »zaigrajte«, mjesto »srebrena« kažu »srebrna«.
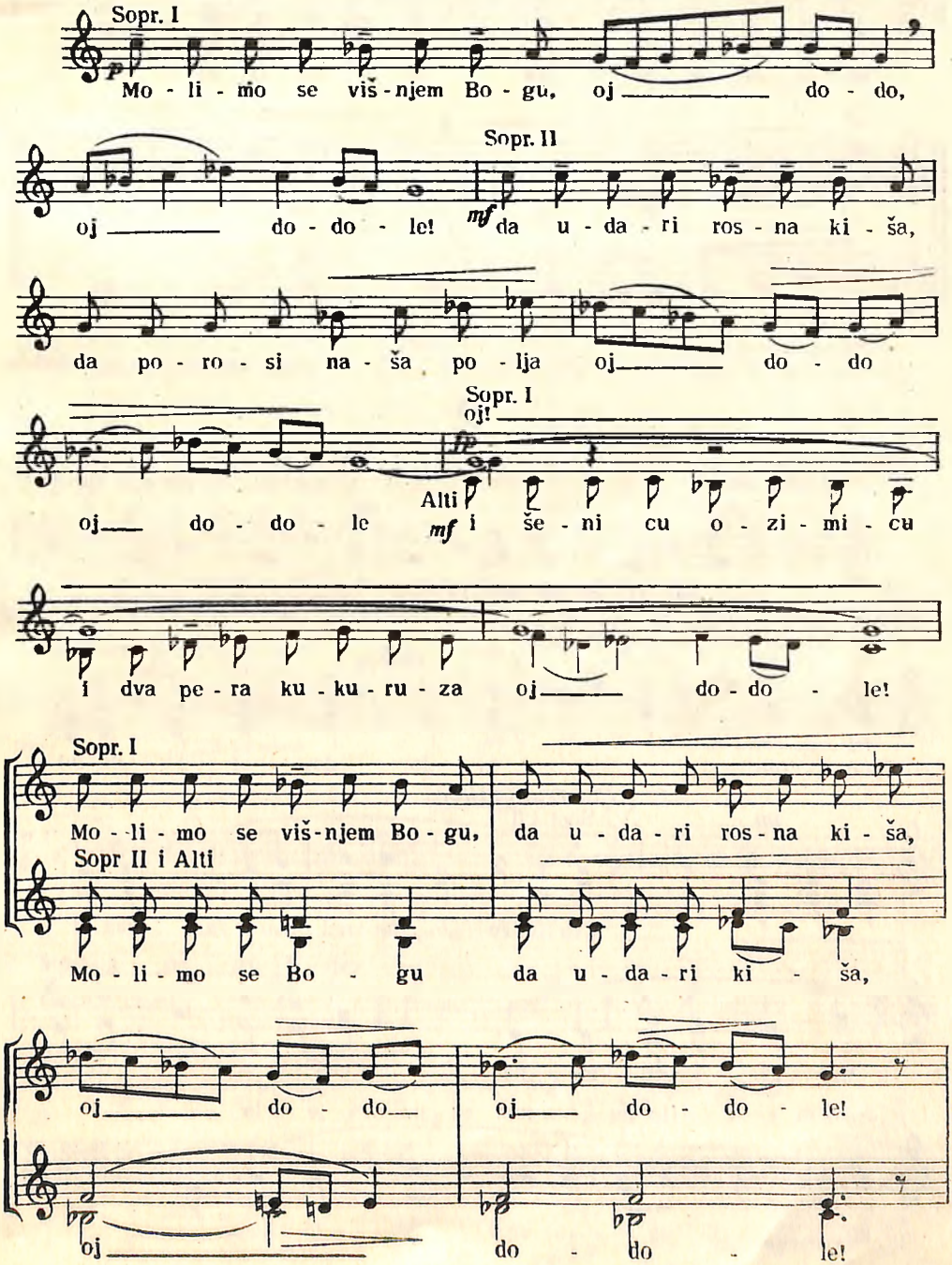
Ako se ove napomene čine kome suvišne, neka pomisli da su one prije svega namijenjene onim ljubiteljima glazbe koji pored svoje volje nisu imali prilike u životu da se sistematski izobraze u toj struci, a takvih je kod nas veliki broj.
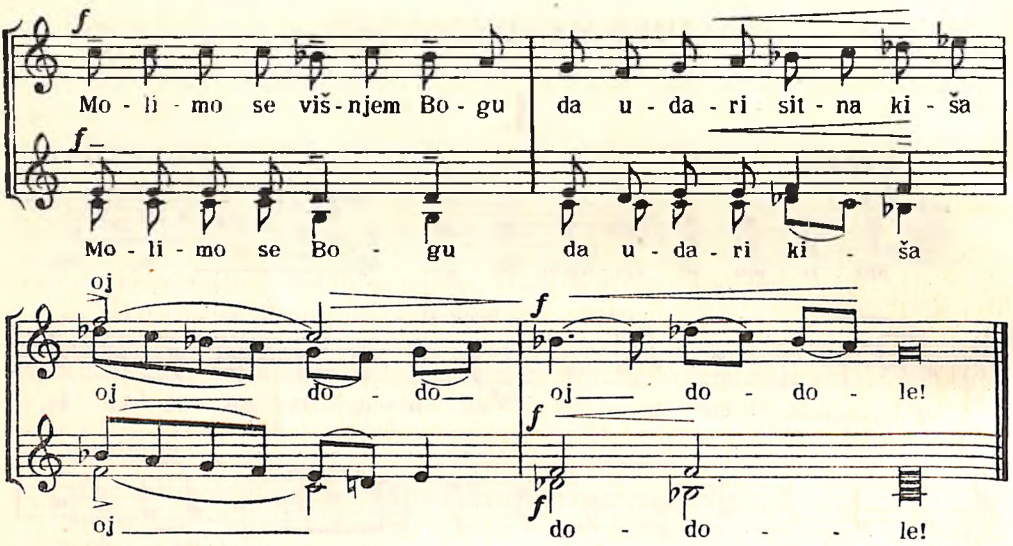
Iv. Grbec.

PJESME DODOLSKE

1.
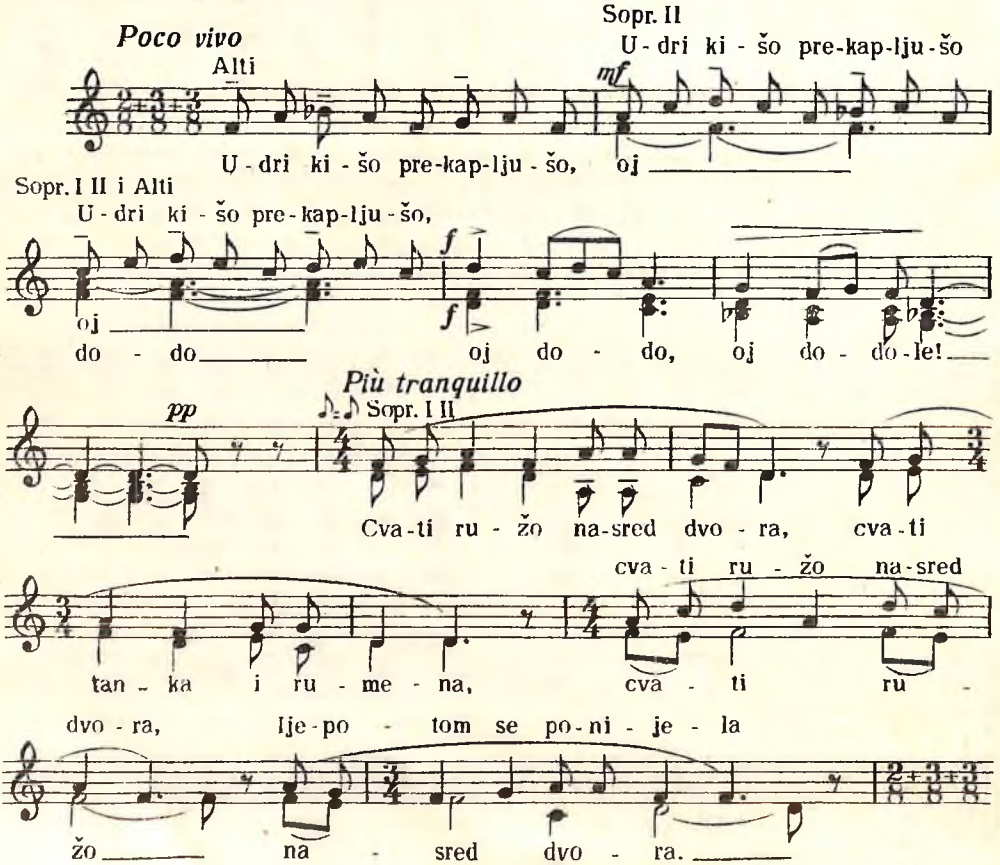
Rubato Marko Tajčević

Pred kućom, kad igra dodola

2.

Tempo I

Alti

U - dri ki - šo pre - kap - lju - šo,

Sopr. II i Alti

Ud - ri ki - šo pre - kap - lju - šo

oj

Sopr. I II i Alti

Ud - ri ki - šo pre - kap - lju - šo

pesante

Sopr. I II i Alti

oj!

do - do

oj

— do - do oj do - do - le!

Pred domačicom

3.

Allegro poco pesante

Sopr. I II

p

Mi i - de - mo pre - ko se - la,

mf

oj do do,

Alti

p

mf

mp

oj do - do le!

p

a o - bla - ci pre - ko ne - ba

mp

p

oj do - do,
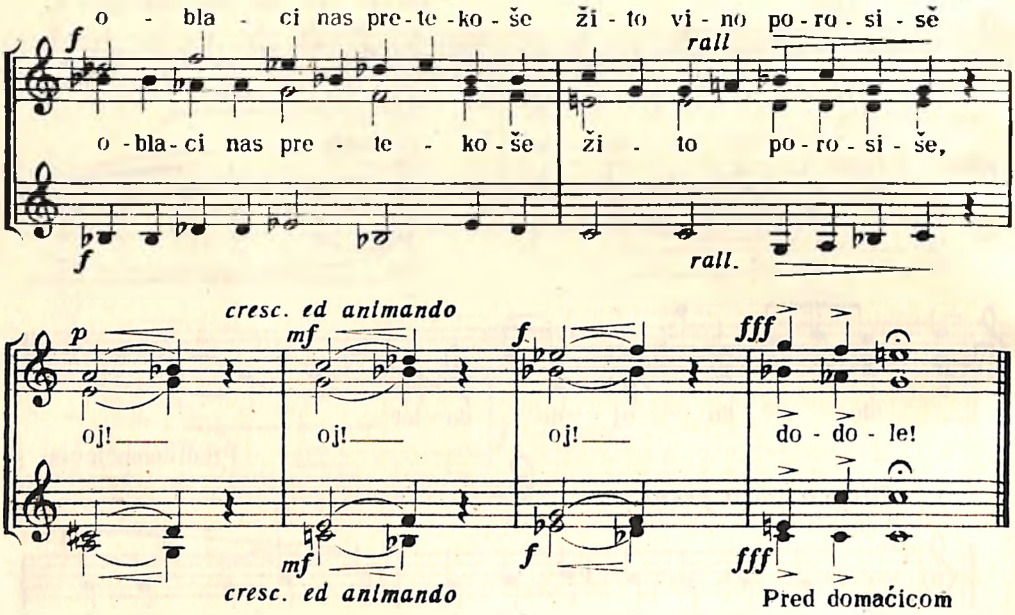
oj do - do le!

a mi br - že, o - blak br - že

plu f

a mi br - že, o - blak br - že oj do do oj do - do - le!
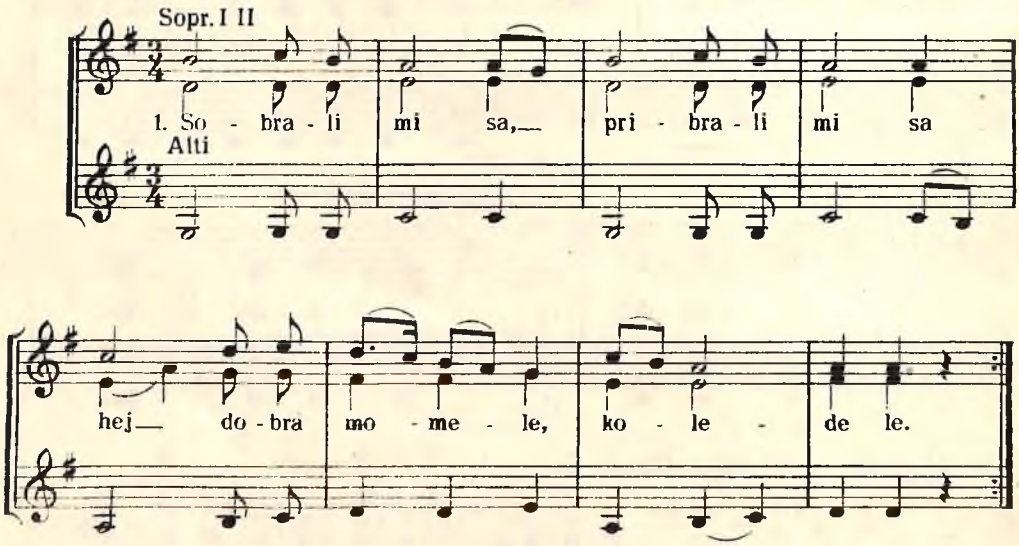
plu f

BUGARSKE KOLEDNE PJESME

1.
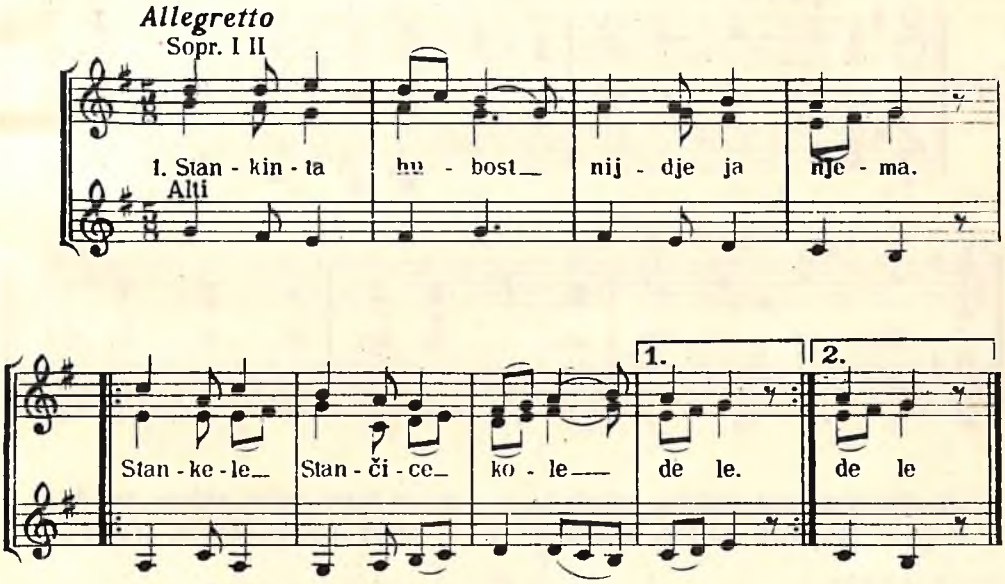
M. Tajčević

2. Se otbor momei, se kolednici.
Hej, dobra momele, kolede le!

3. Če sa otišli na Dojčin dvori
Hej, dobra momele, kolede le!

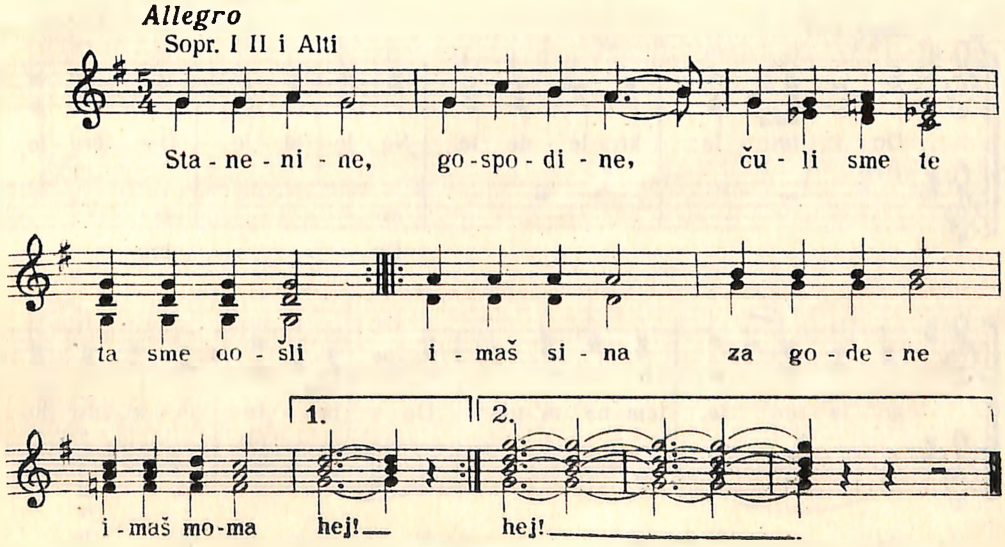
2.
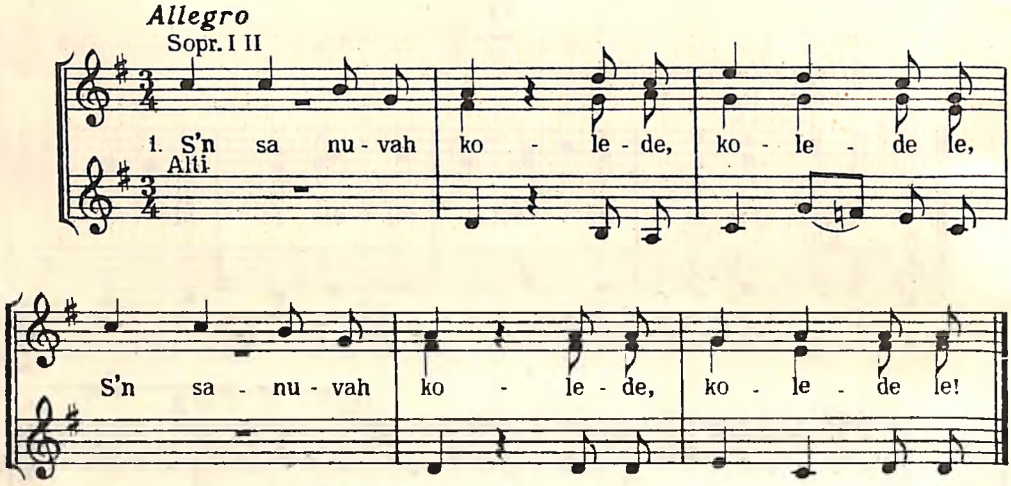

2. Ni v Carigrada
Ni v Budingrada,
Stankele, Stančice,
Kolede le.

3. Ot dje ja začu
Mlado ovčarče,
Stankele, Stančice,
Kolede le.

3.
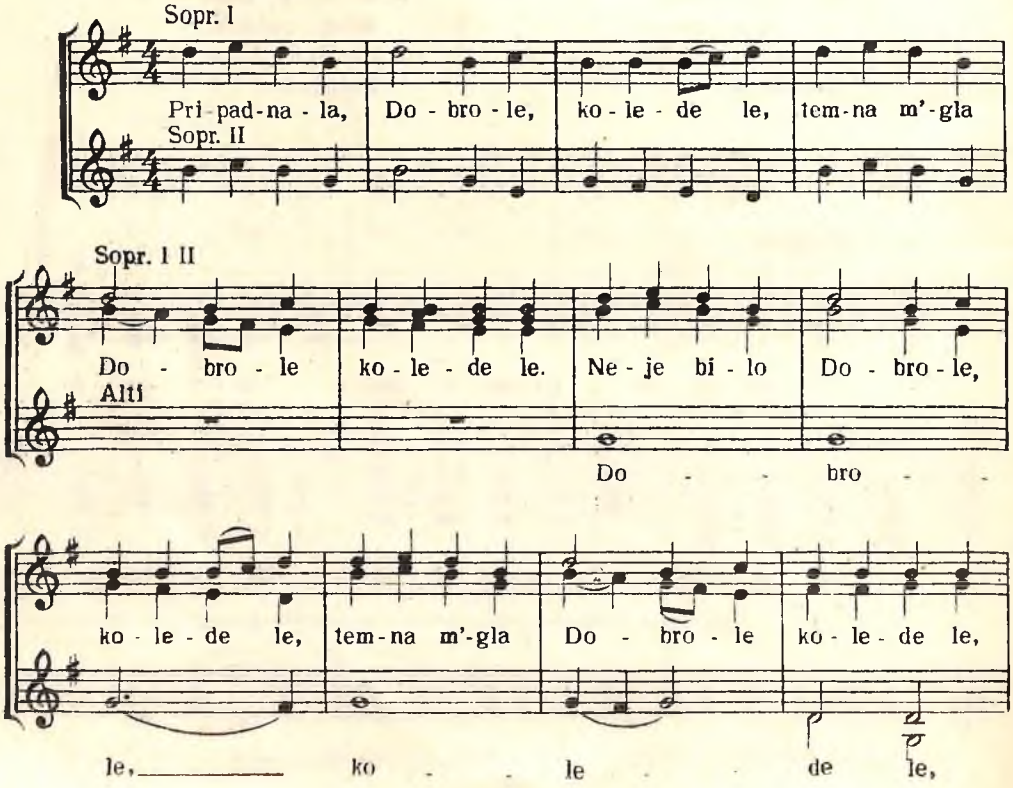

4.
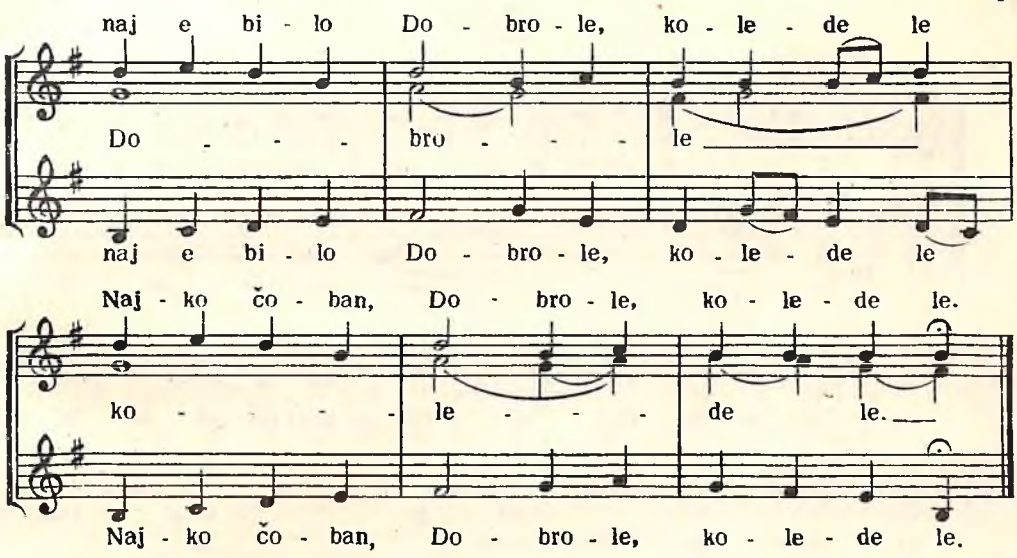

2. Dor dva bjeli galaba, kolede le
Dor dva bjeli galaba, kolede le

3. Če horak naha, kolede, kolede le.
Srjed lozjata, kolede, kolede le!

5.
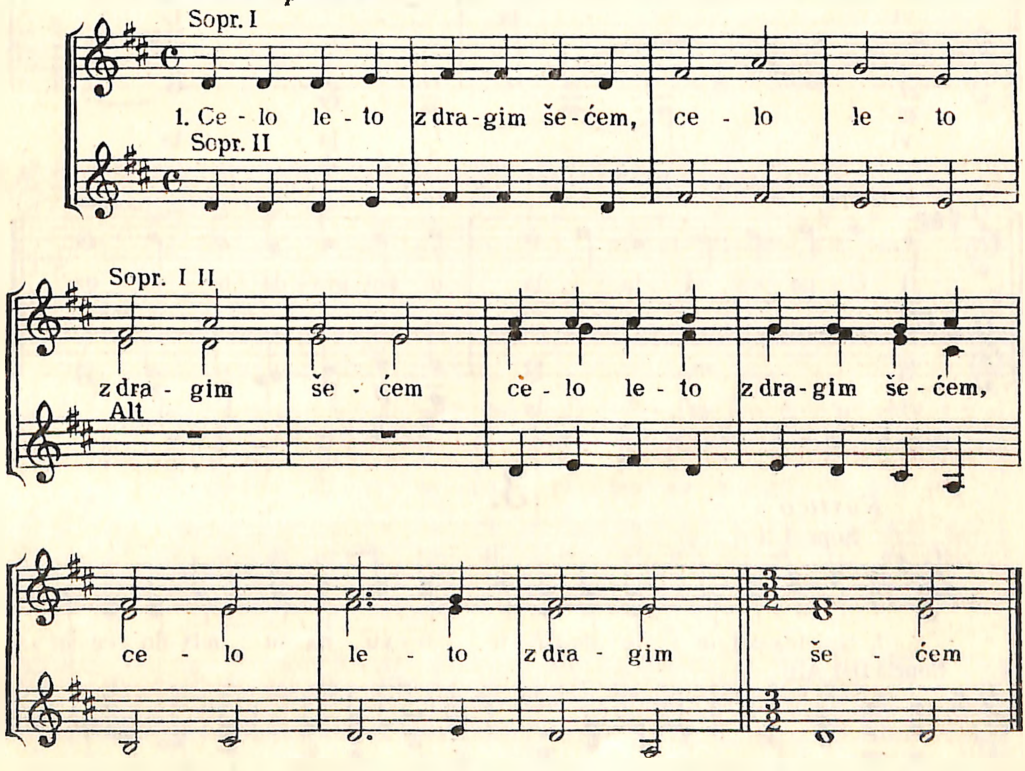

ČETIRI SVATOVSKE PESME IZ BUKOVCA KRAJ ZAGREBA

1.

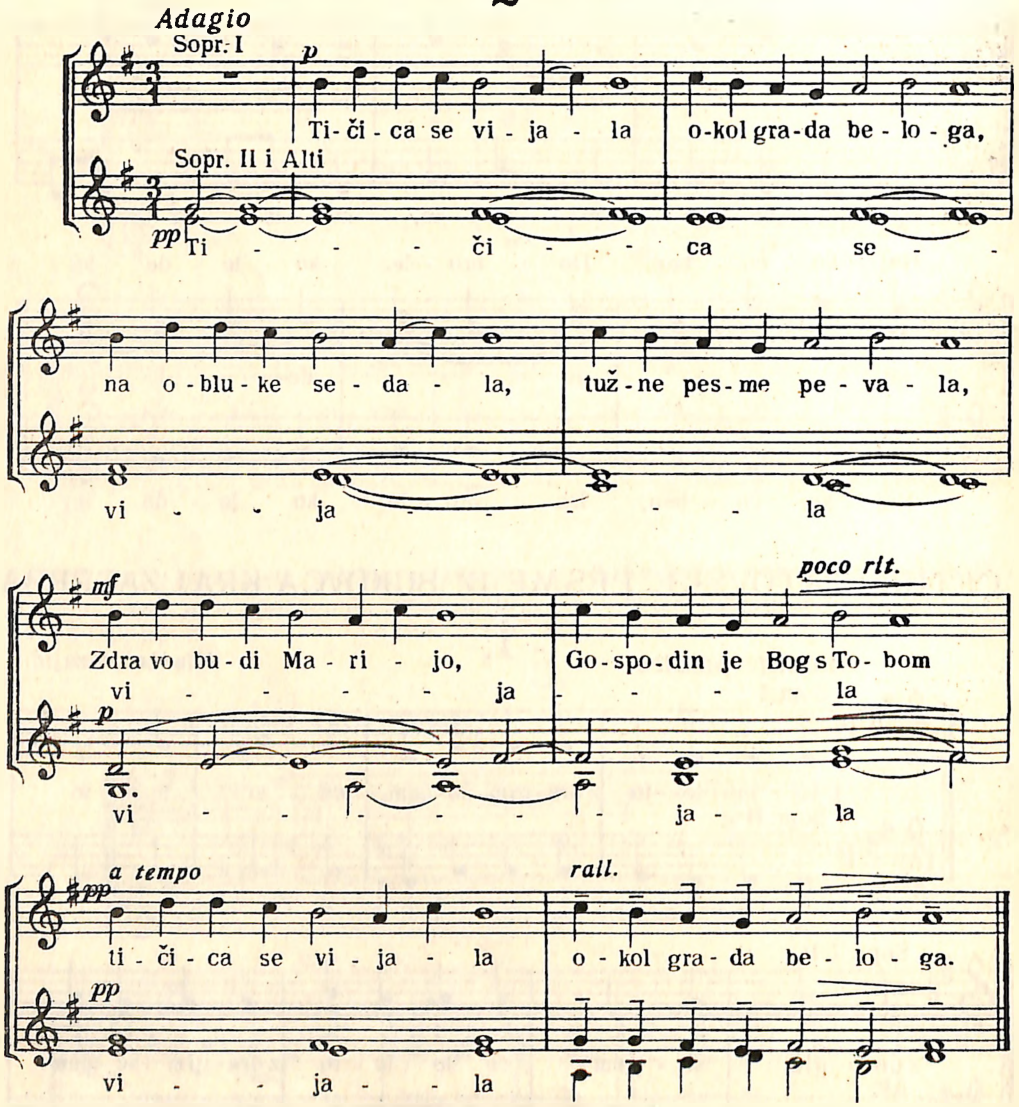
Andante pustico — Mladen Pozajić
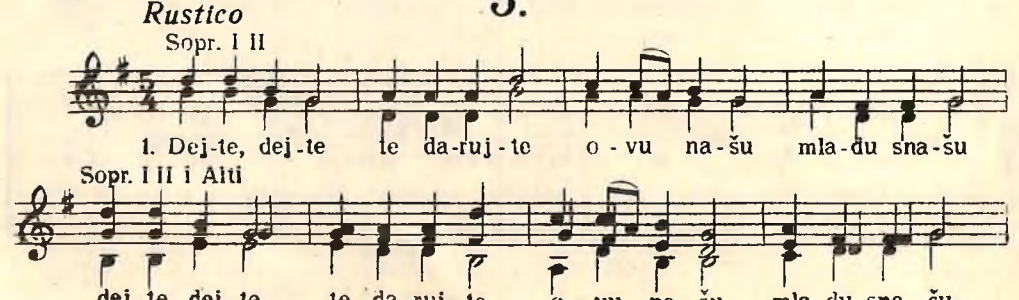

2. A kad dojde tma jesen.

3. Dragi ide vesel skleti.

2
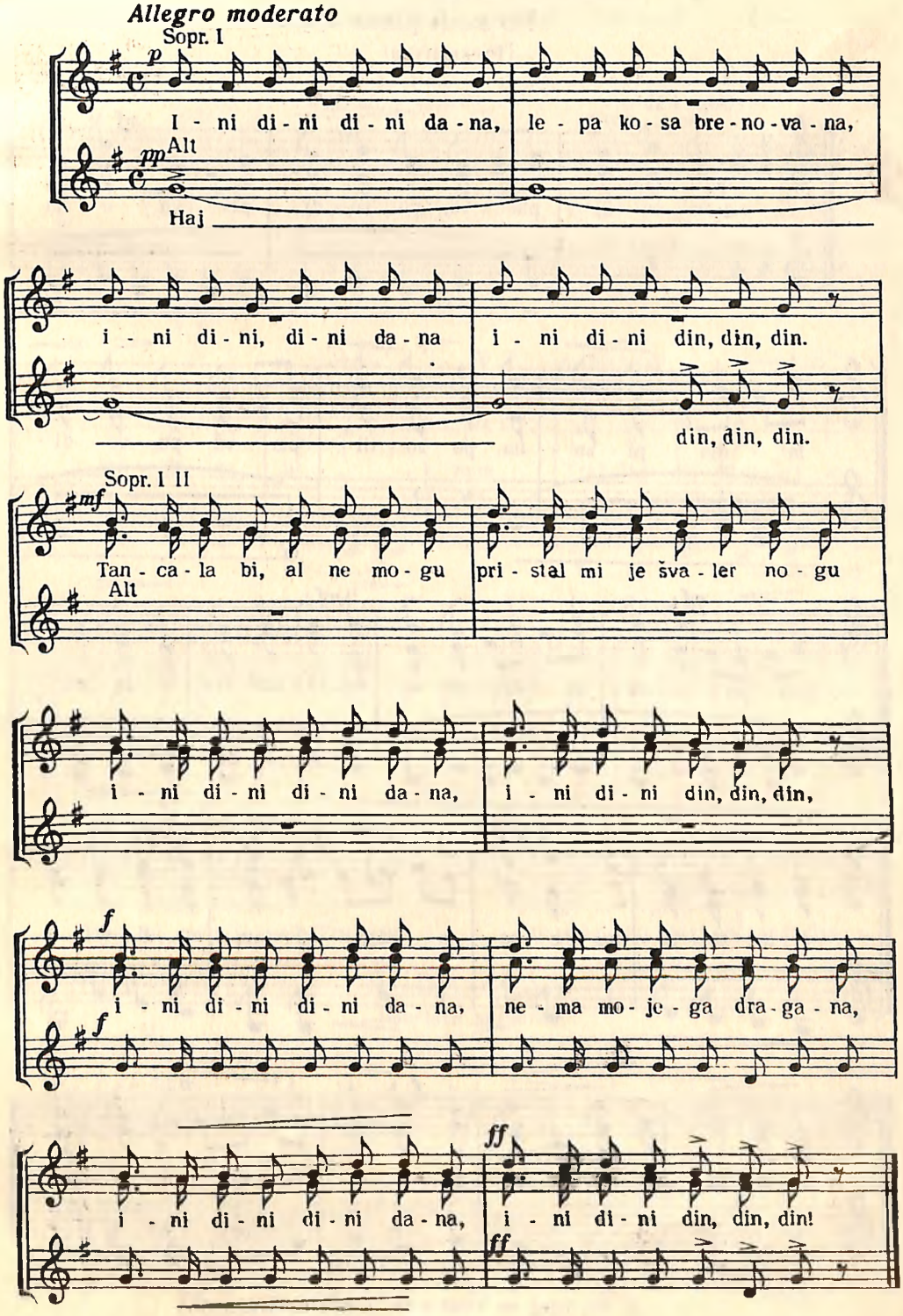

3.

Ki petaču, ki šestaču,
Kaj bu snaše na zibaču

4.

Allegro moderato
Sopr. I
p
I - ni di - ni di - ni da - na, le - pa ko - sa bre - no - va - na,
Alt
pp
Haj
i - ni di - ni, di - ni da - na i - ni di - ni din, din, din.
din, din, din.
Sopr. I II
mf
Tan - ca - la bi, al ne mo - gu pri - stal mi je šva - ler no - gu
Alt
i - ni di - ni di - ni da - na, i - ni di - ni din, din, din,
f
i - ni di - ni di - ni da - na, ne - ma mo - je - ga dra - ga - na,
f
ff
i - ni di - ni di - ni da - na, i - ni di - ni din, din, din!
ff
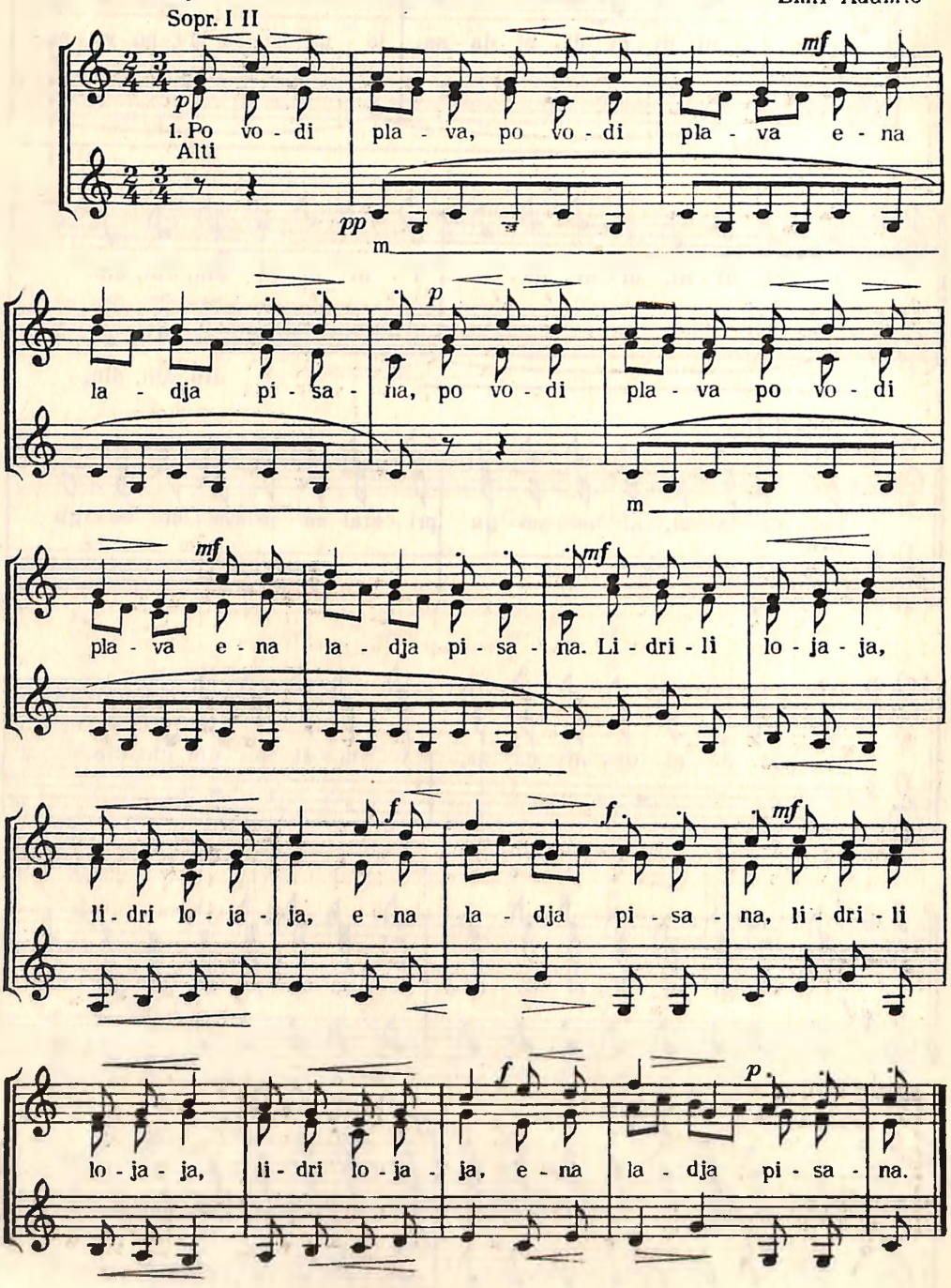
SLOVENSKE NARODNE

Po vodi plava

(Prekmurska)

1.
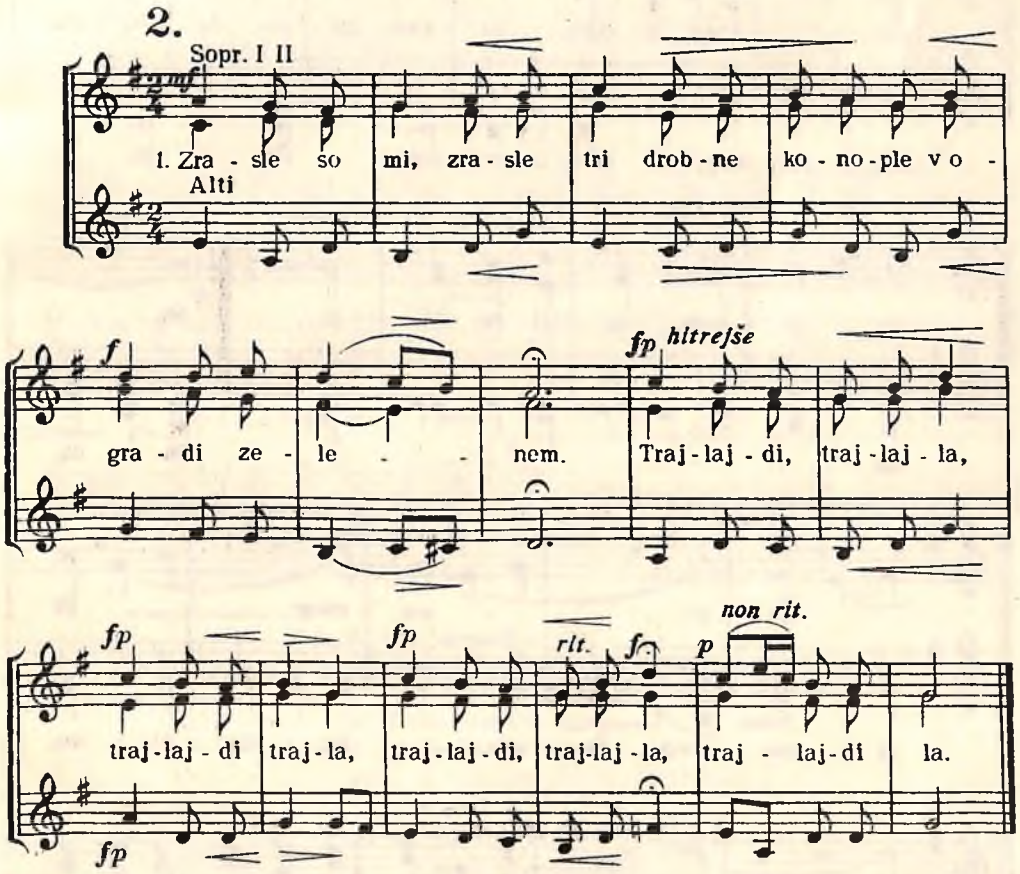
Emil Adamič

2. Po njej se vozi ena mlada deklica,
Lidrili lojaja

TRI DROBNE KÓNOPLE

Po zapisu St Vraza. (Narodna iz Cerovca)
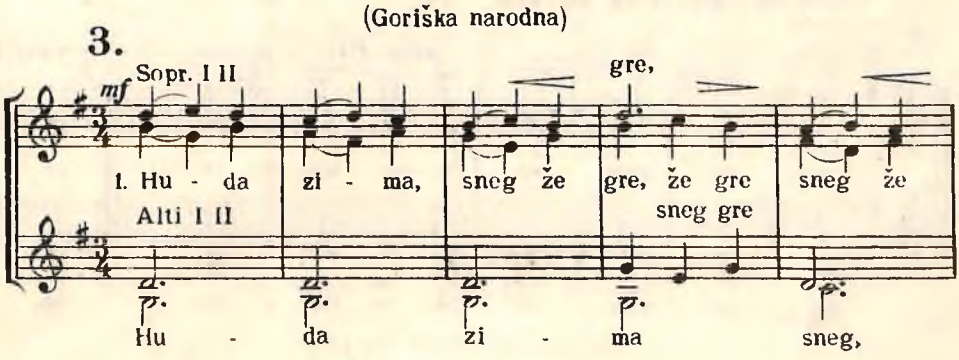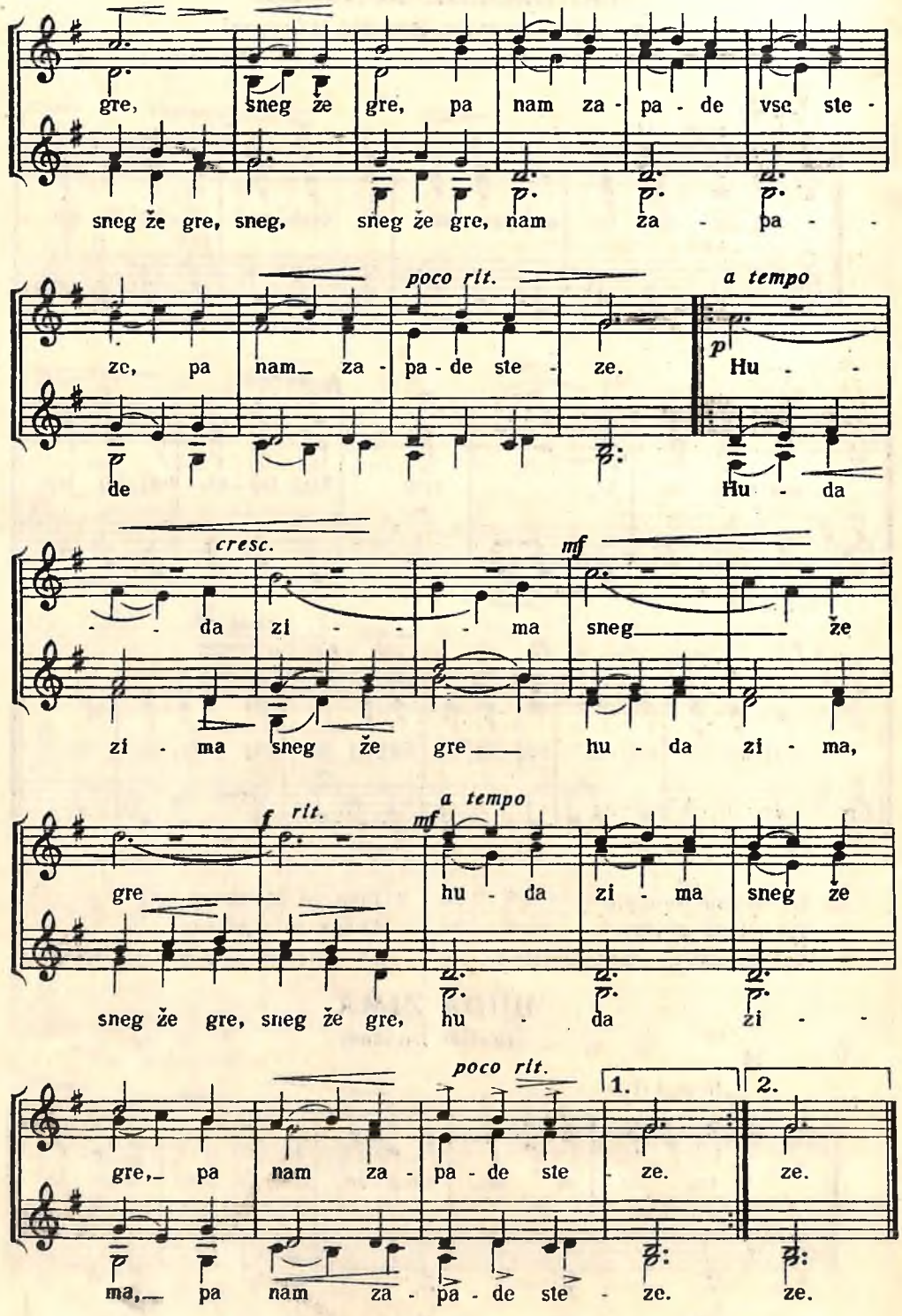

2. Tri drobne kónople
Tri mlade dévice,
Kaj bo vsakej ime? Trajlajla...

3. Prva bo Micika,
Druga bo Ajnčika,
In tretja bo Rezika, trajlajla...

HUDA ZIMA

(Goriška narodna)

2. Sneg visoko že leži
Pa h kočí steze najti ni.
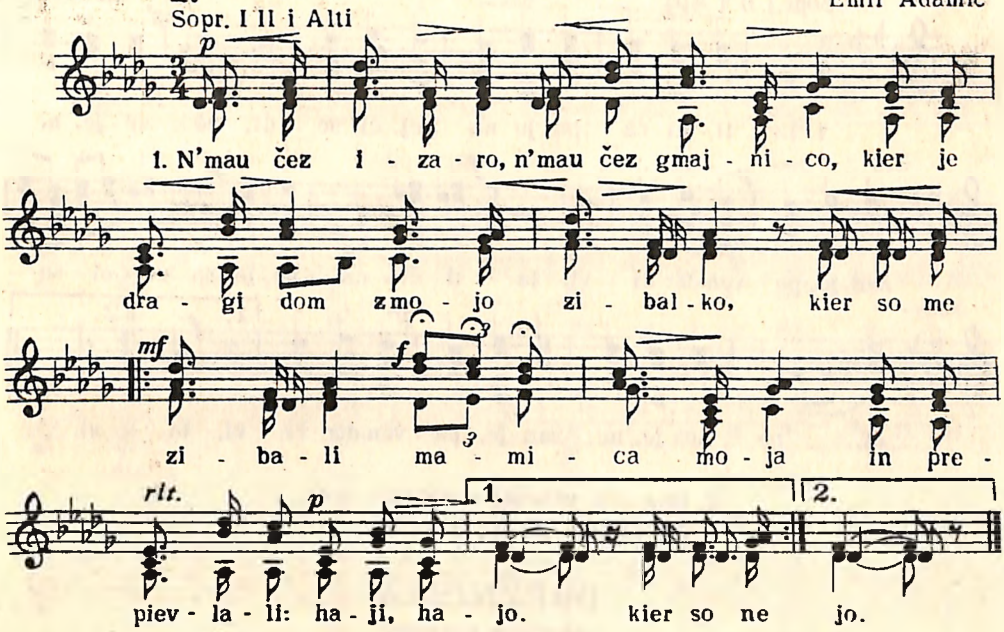
N'MAU ČEZ IZARO

(Koroška narodna)

1.

Emil Adamič

Sopr. I II i Alti
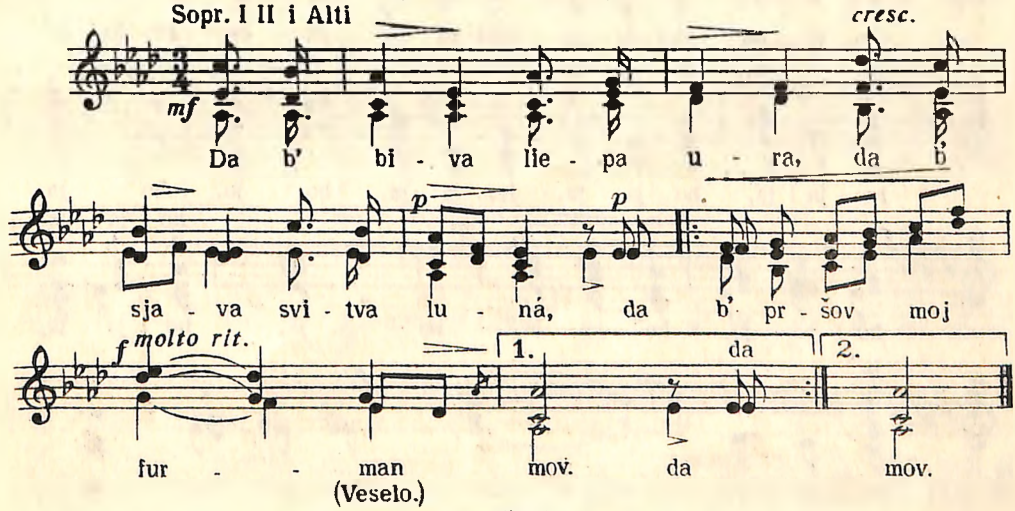

2. K' s'm še mih'n biu,
s'm biu dro vesiu,
s'm več barti k'tiro pesm peu;
zdaj vse minuvo je,
nič več peu ne bom,
zdej ni več moj ljubi, dragi dom.

2. DA B'BIVA LIEPA URA

Iskreno

(Koroška narodna)

Sopr. I II i Alti
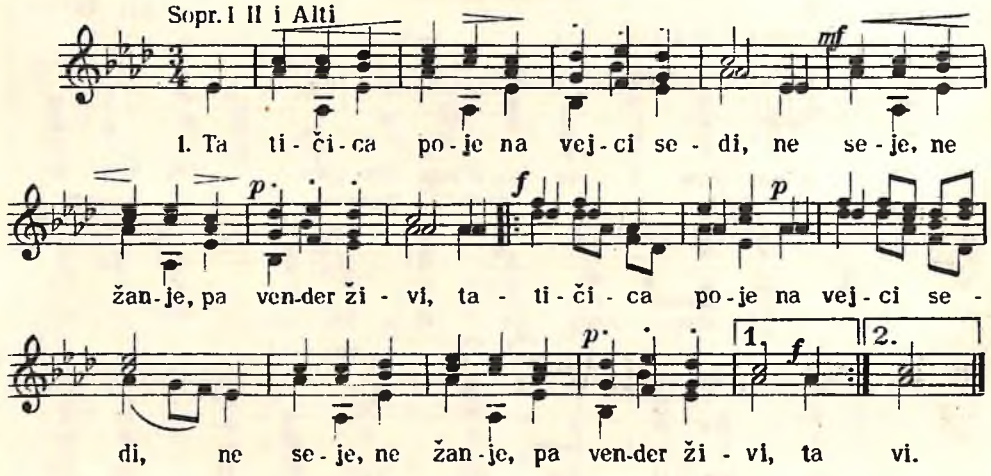

(Veselo.)

Zdaj pa konjči že r'zajo,
šipce v oknak že cinglajo,
zdaj je pršov moj furman mov.

3. TIČICA LEPO POJE

Vivo (Primorska)

Sopr. I II i Alti
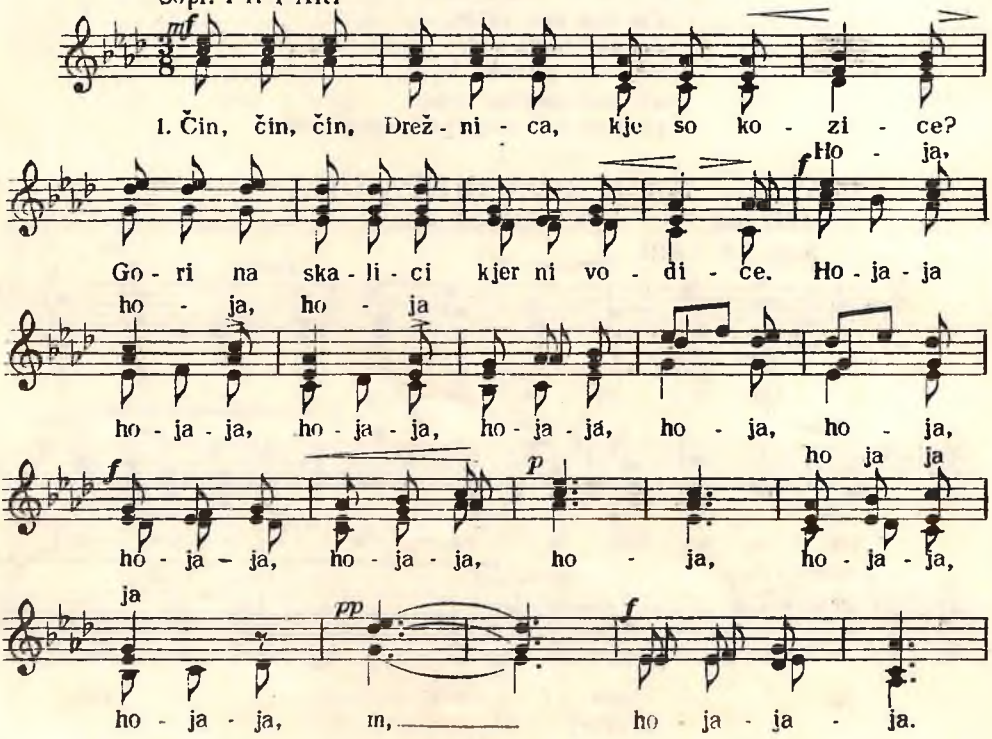

2. Bog oče nebeški v nebesih sedi,
Na ptičico gleda, se je veseli.

DREŽNIŠKA

(Goriška narodna)

4.

Sopr. I II i Alti

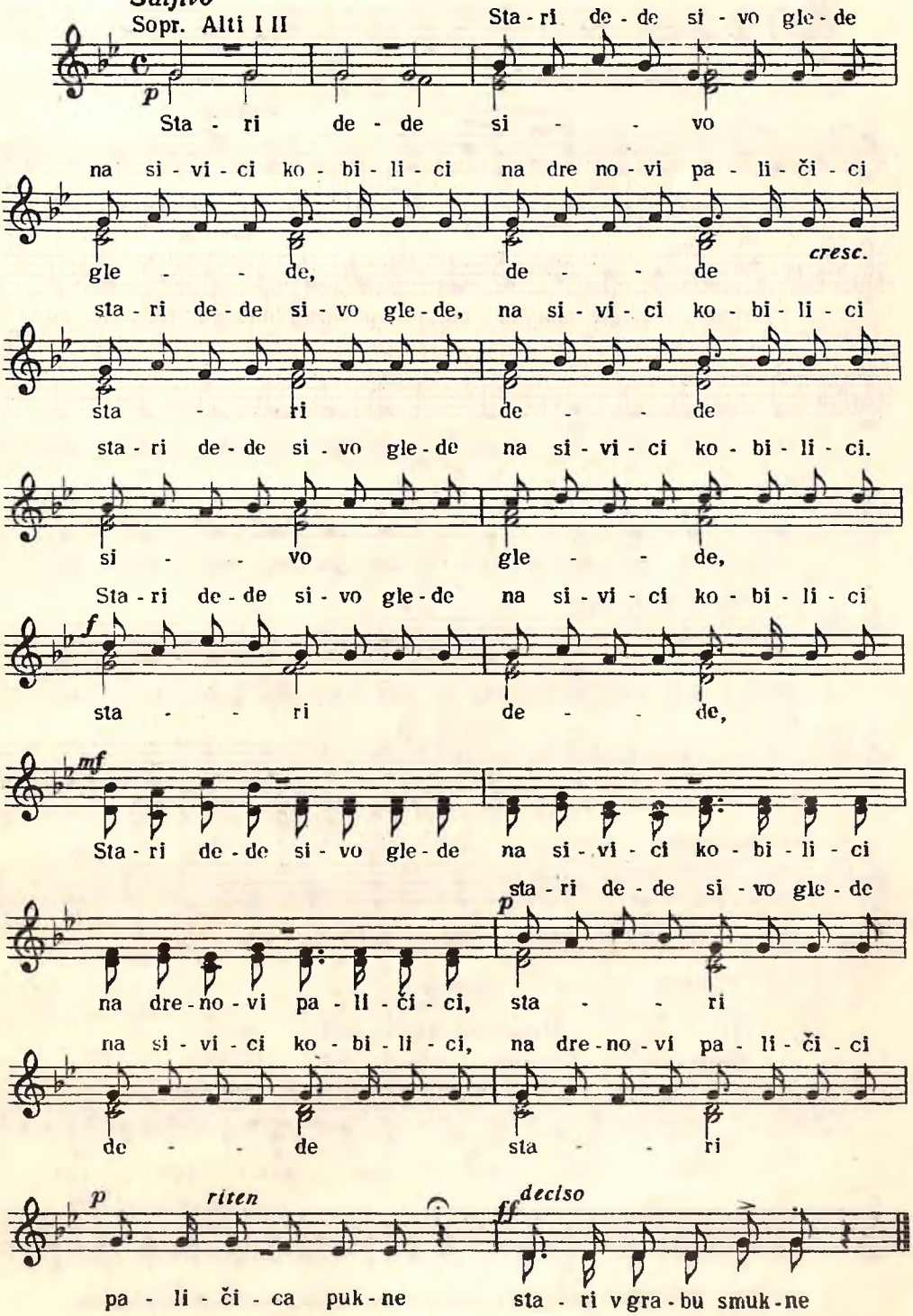
2. Sončece sije nam, dežek pa gre,
Naš mlinar pa melje brez vsake vode. Hojaja hoja

BELOKRANJSKE ŠALJIVKE

1. Stari dede...

Ivan Grbec
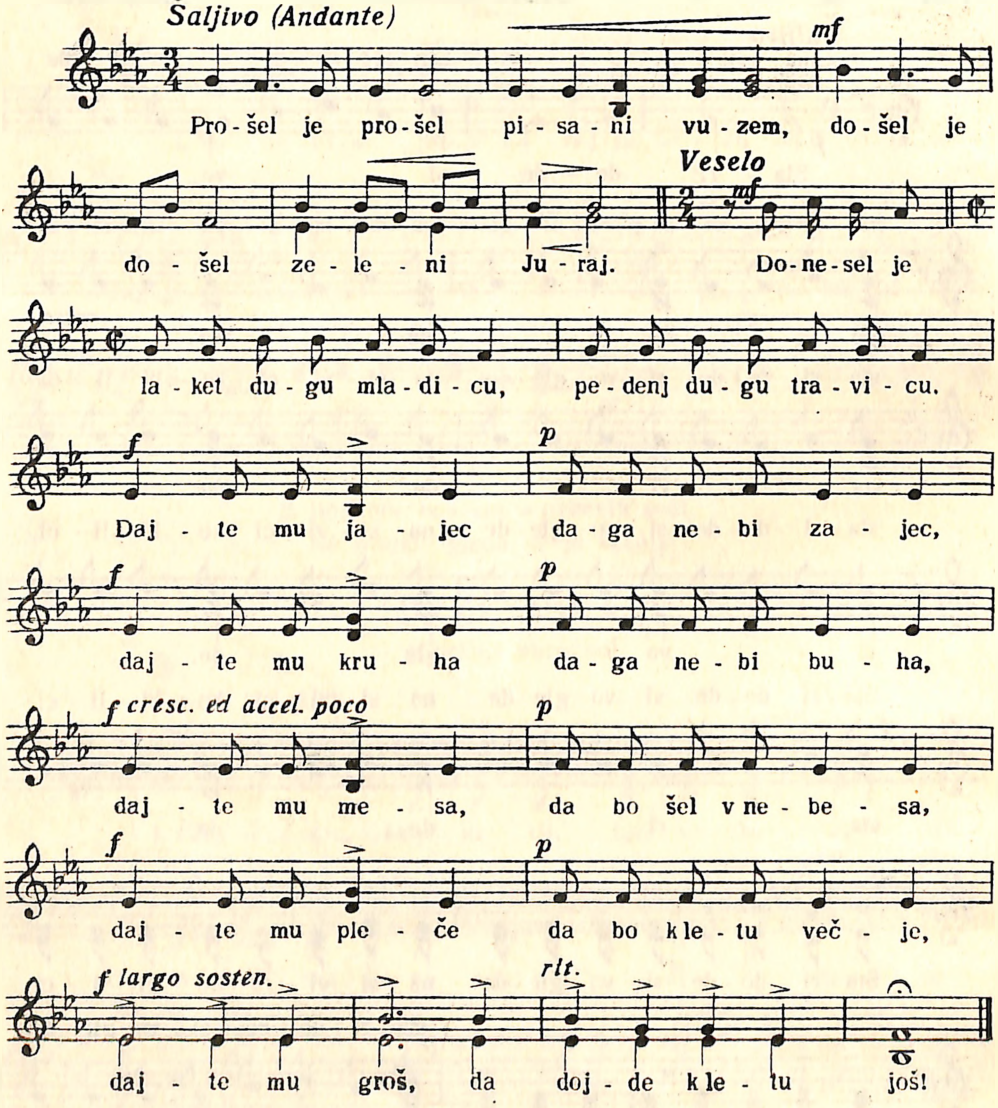
Šaljivo

PROŠEL JE PROŠEL...

2.

Šaljivo (Andante)
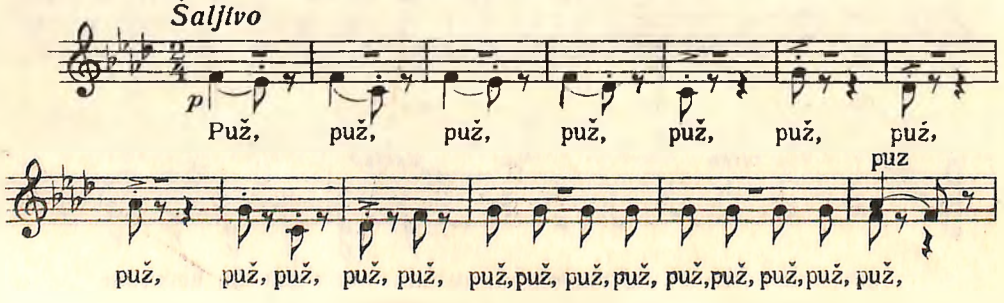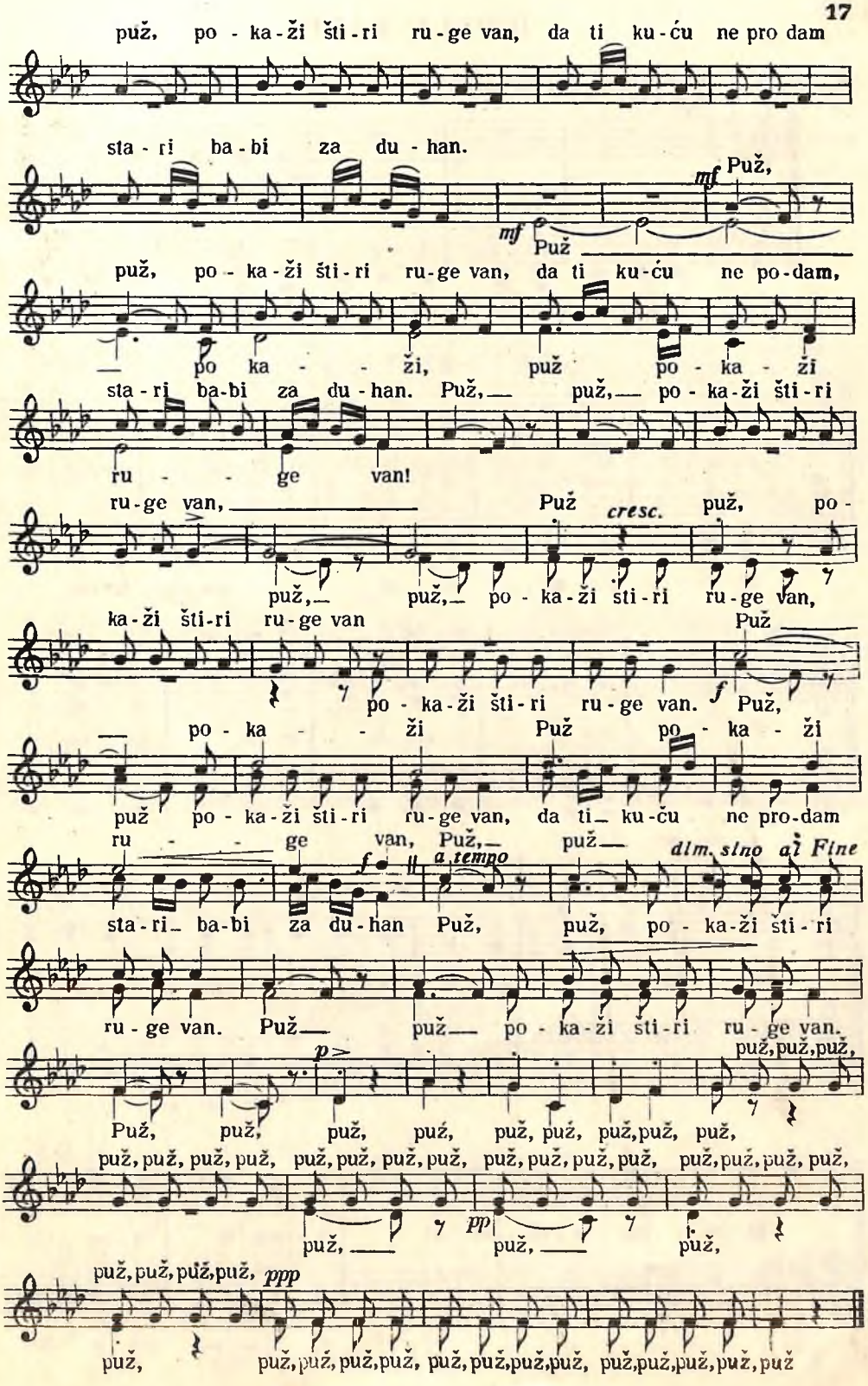

PUŽ...

3.

Dvoglasni otroški zbor

Šaljivo
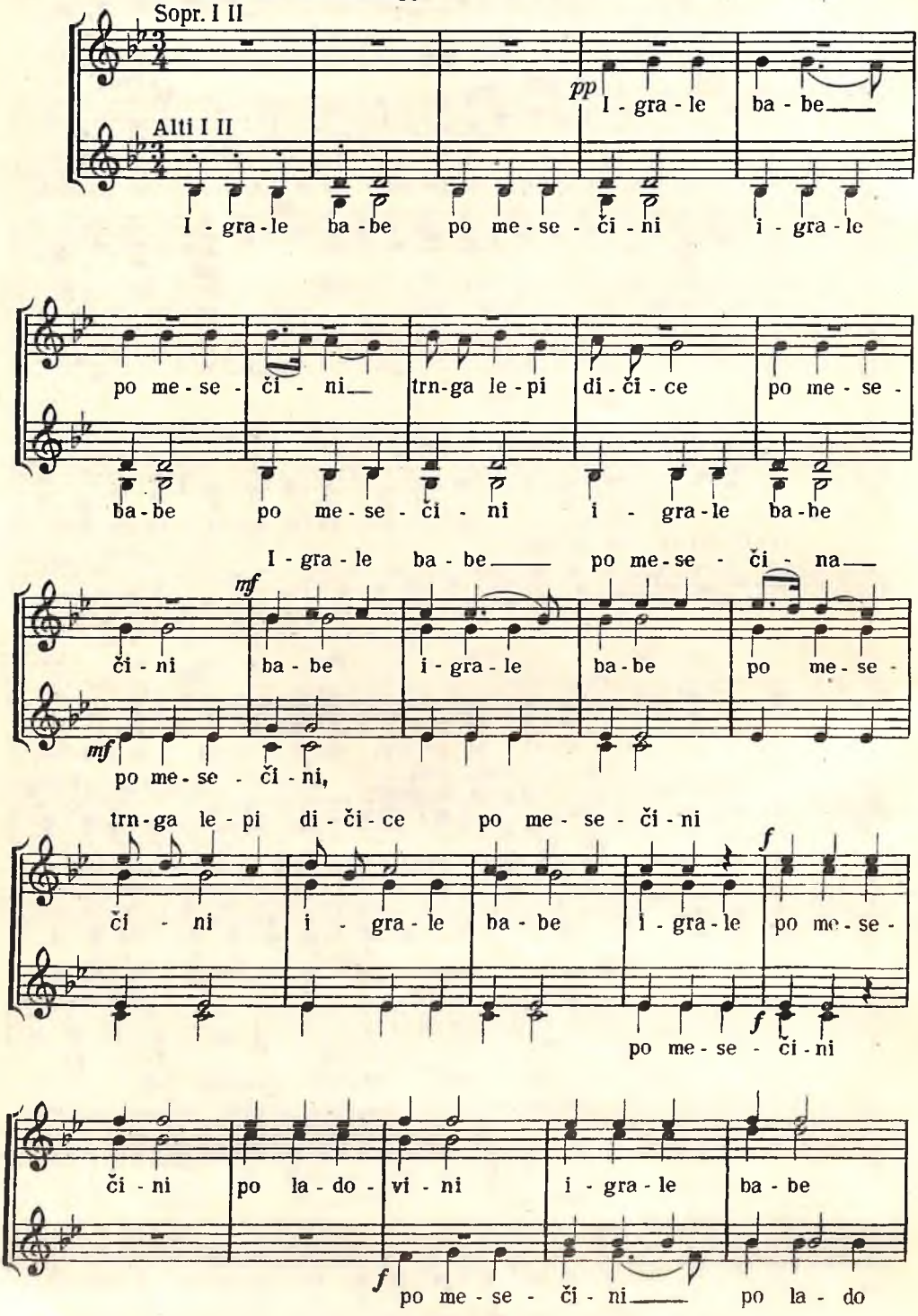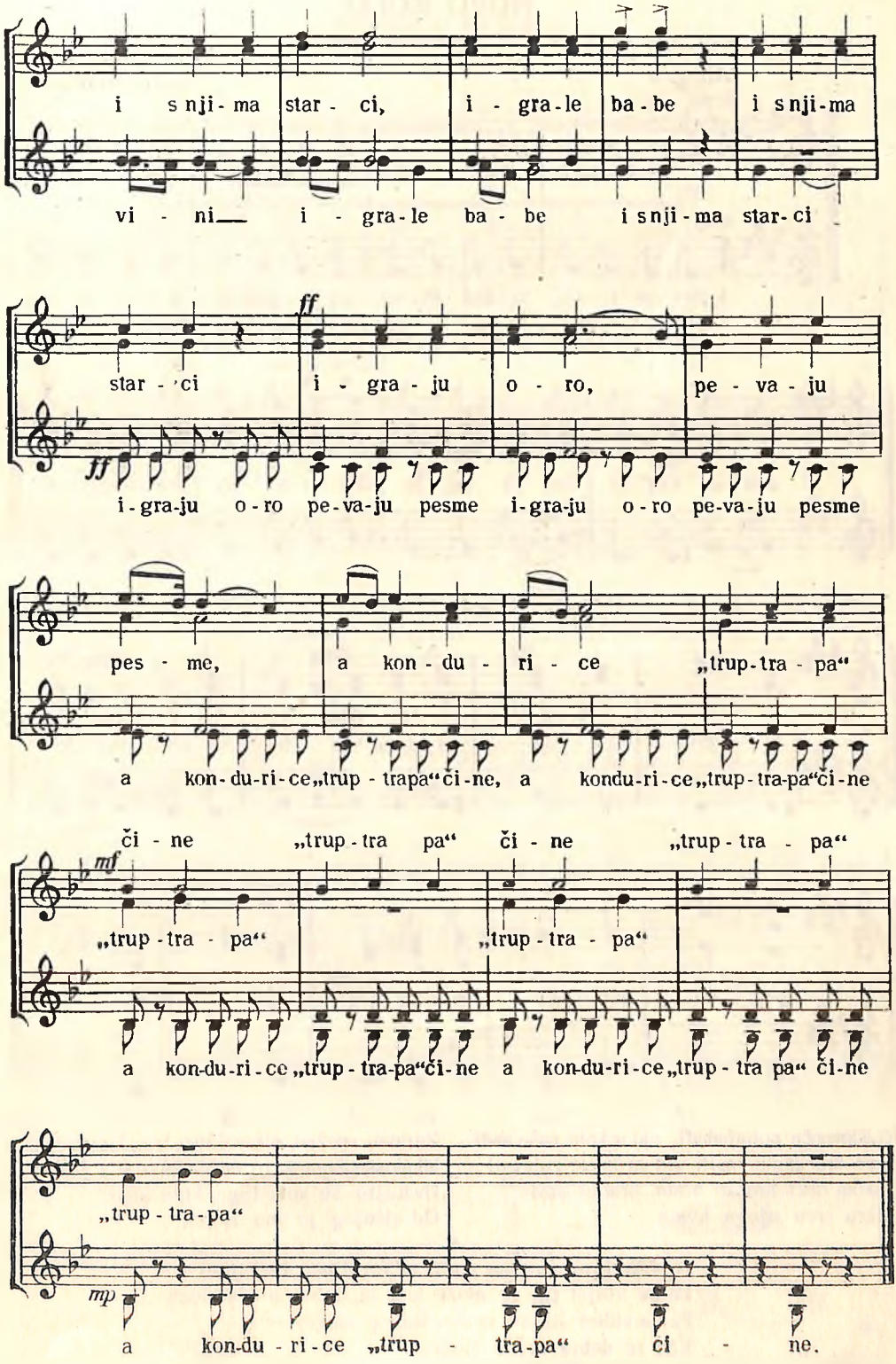

puž, po - ka - ži šti - ri ru - ge van, da ti ku - ću ne pro dam
sta - ri ba - bi za du - han.
mf Puž,
mf Puž
puž, po - ka - ži šti - ri ru - ge van, da ti ku - ću ne po - dam,
— po ka - - ži, puž po - ka - ži
sta - ri ba - bi za du - han. Puž,— puž,— po - ka - ži šti - ri
ru - - ge van!
ru - ge van,— Puž cresc. puž, po -
puž,— puž,— po - ka - ži šti - ri ru - ge van,
ka - ži šti - ri ru - ge van Puž
po - ka - ži šti - ri ru - ge van. f Puž,
— po - ka - - ži Puž po - ka - ži
puž po - ka - ži šti - ri ru - ge van, da ti— ku - ću ne pro - dam
ru - - - ge van, Puž,— puž— dim. sino al Fine
f a tempo
sta - ri— ba - bi za du - han Puž, puž, po - ka - ži šti - ri
ru - ge van. Puž— puž— po - ka - ži šti - ri ru - ge van.
p puž, puž, puž,
Puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž,
puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž,
pp
puž, puž, puž,
puž, puž, puž, puž, ppp
puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž, puž

IGRALE BABE

Andantino misterioso

Milenko Živković

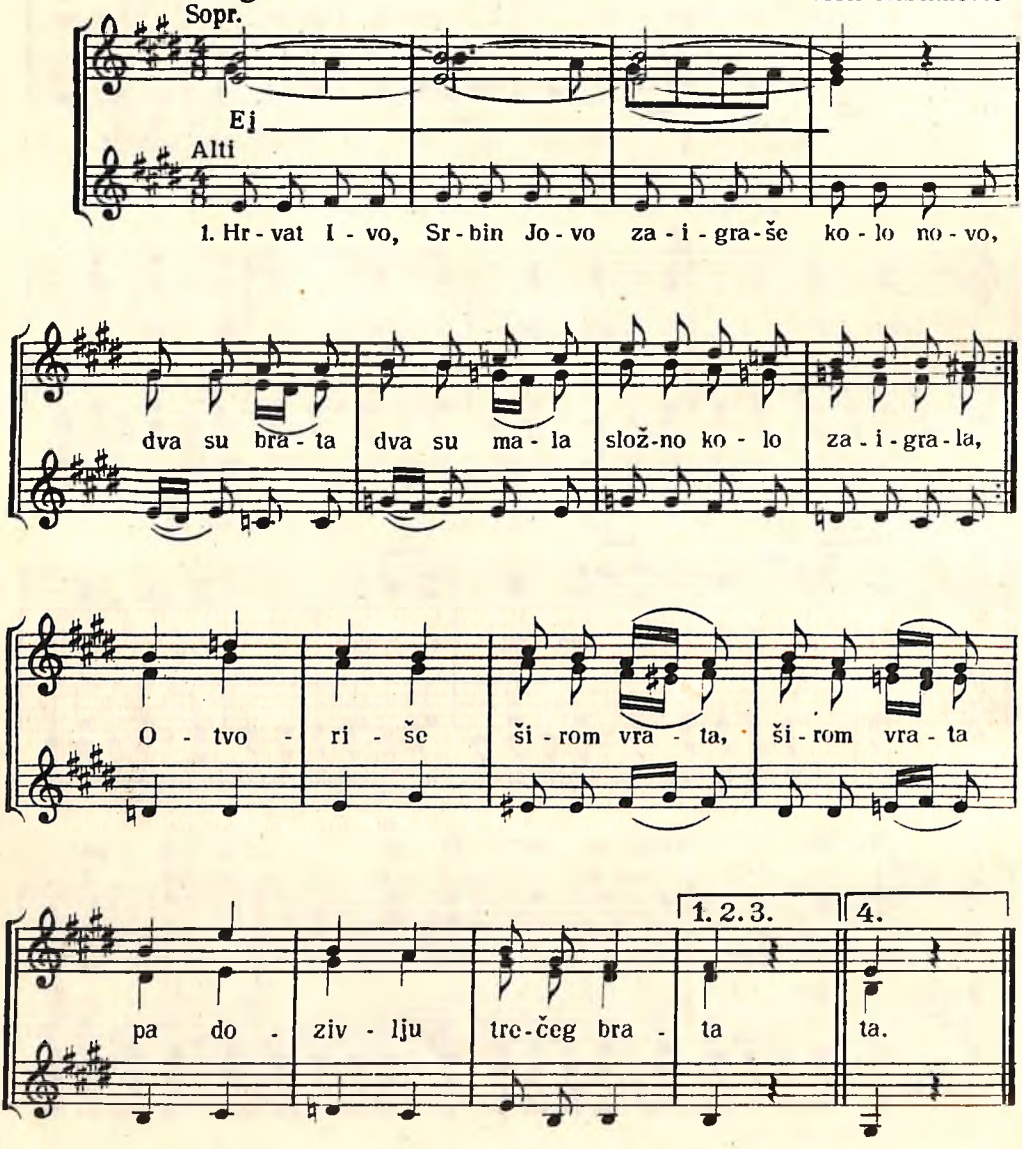

i snji-ma star-ci, i-gra-le ba-be i snji-ma
vi-ni i-gra-le ba-be i snji-ma star-ci
ff
star-ci i-gra-ju o-ro, pe-va-ju
ff
i-gra-ju o-ro pe-va-ju pesme i-gra-ju o-ro pe-va-ju pesme
pes-me, a kon-du-ri-ce „trup-tra-pa"
a kon-du-ri-ce „trup-trapa" či-ne, a kondu-ri-ce „trup-tra-pa" či-ne
či-ne „trup-tra pa" či-ne „trup-tra-pa"
mf
„trup-tra-pa" „trup-tra-pa"
a kon-du-ri-ce „trup-tra-pa" či-ne a kon-du-ri-ce „trup-tra pa" či-ne
„trup-tra-pa"
mp
a kon-du-ri-ce „trup-tra-pa" ci-ne.

NOVO KOLO

Reci Rih. Katalinića Jeretova

Allegro Josif Marinković

2.

Ej, Slovenče ponajmlađi, ajd u kolo naše zađi
I već brli Janko mali sad su bolje zaigrali
Rukom drži bratac brata, bratac brata
Blizu srca njega hvata.

3.

[Ivo,
Zdravo, snažno, zdravo, živo, Jovo, Janko, Janko
Mladost, snaga, kako neće, sad se kolo jače kreće,
Hvatajte se kola toga, kola toga,
Od višnjeg je ono Boga.
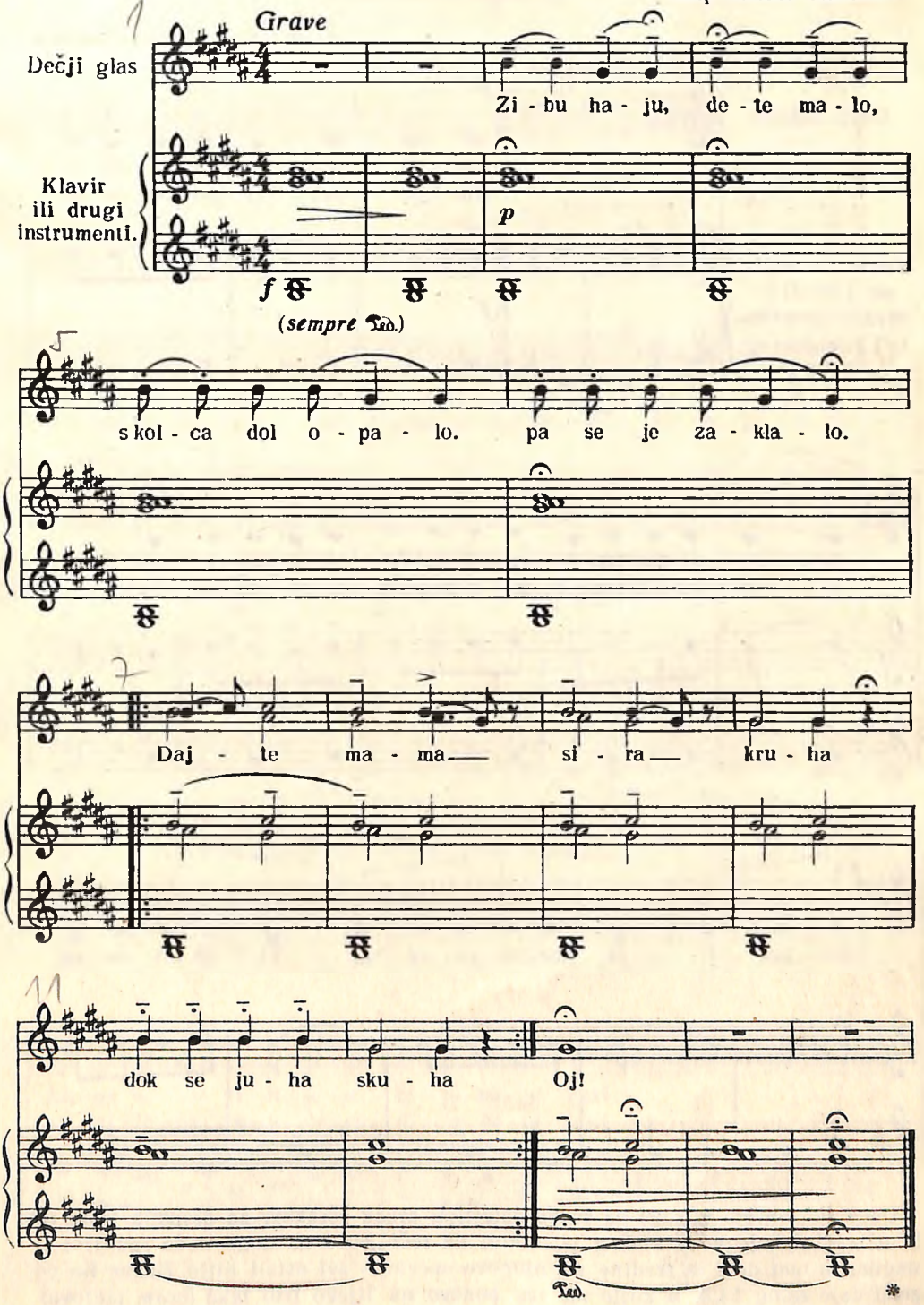
4.

Dječja igra, svet se čudi, al' će djeca biti ljudi
Pa će vidjet šta se može kad se dobra braća slože
Pa će vidjet šta se može, šta se može,
Kad se dobra braća slože.

USPAVANKA

(Narodna iz Medimurja)

Josip Štolcer-Slavenski
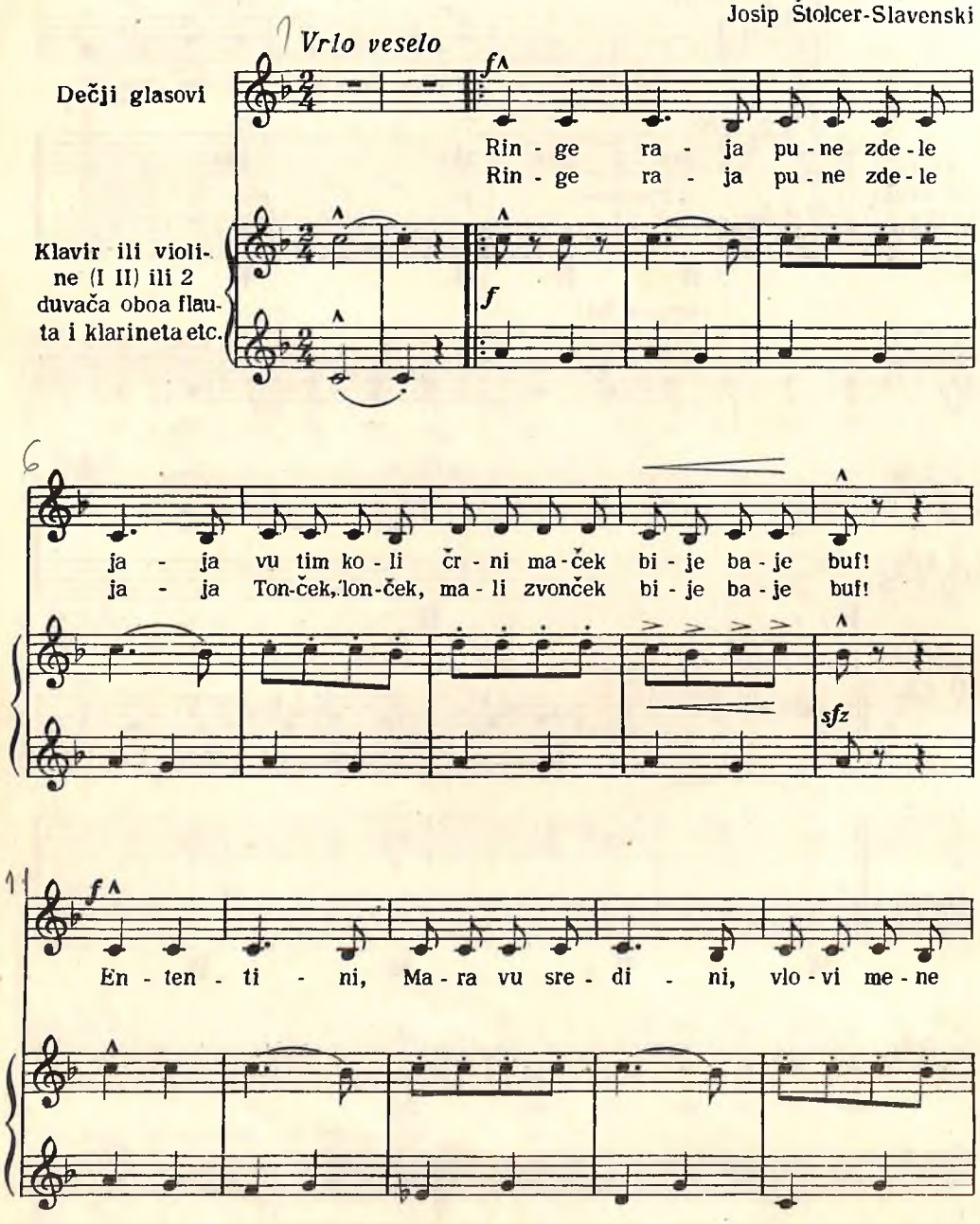

Peva se jednoglasno (drugi glas po volji) uz pratnju klavira ili drugih instrumenata gore tri duvača, dole violine e. t. c.
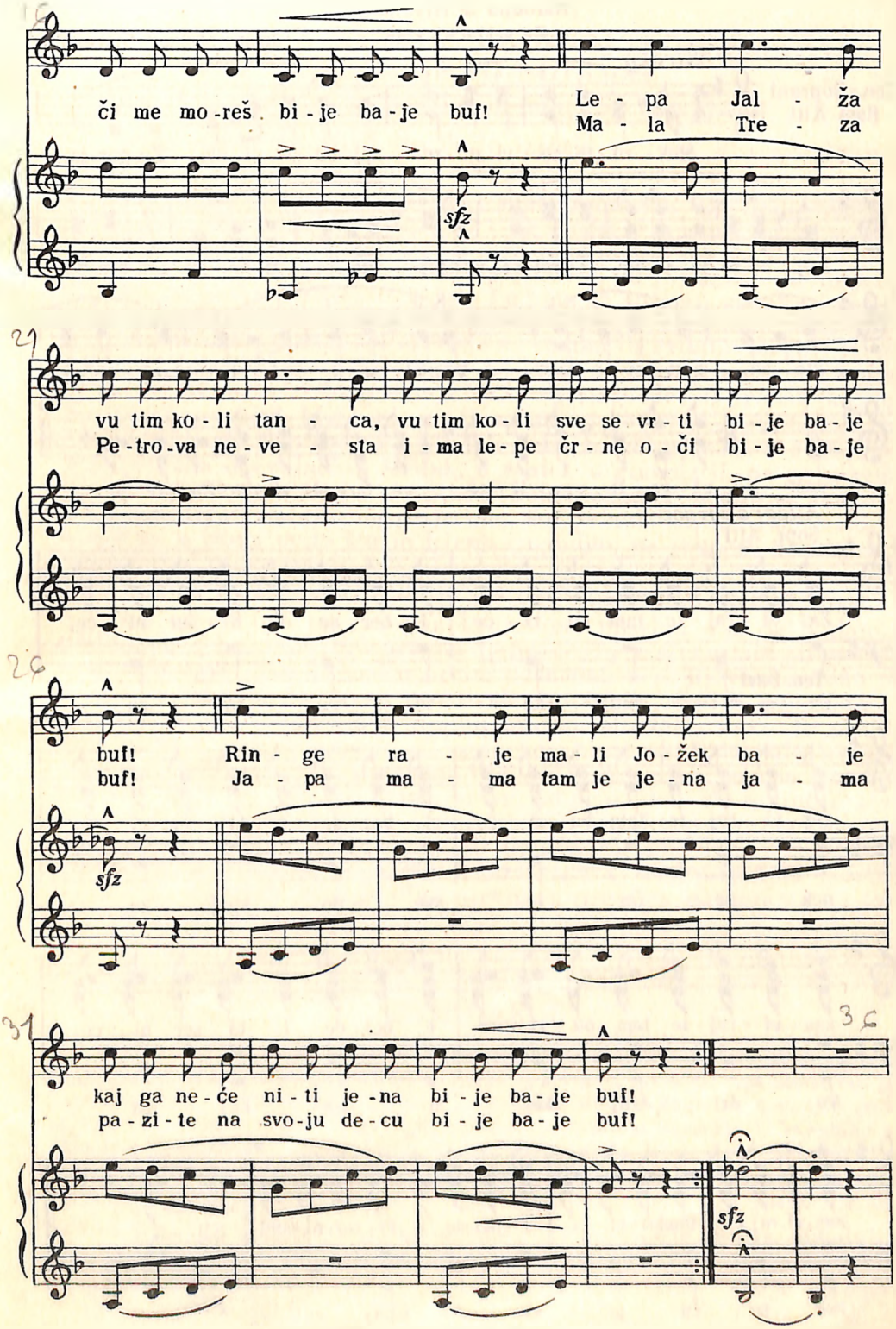
DEČJA IGRA

(Iz moga detinjstva)

Josip Štolcer-Slavenski

Deca se zahvate u kolo; na svaku četvrtinu kreću korakom na desno (a jedno dete je u sredini, koje broji svakog po taktu) na reči „buf" na koga dođe red - trči u sredinu (a ono dete iz sredine na njegovo mesto) a svi ostali hitro čučnu. Ko pogreši daje zalog i.t.d. a posle ide sve ponovo na lijevo isto tako (osam taktova)
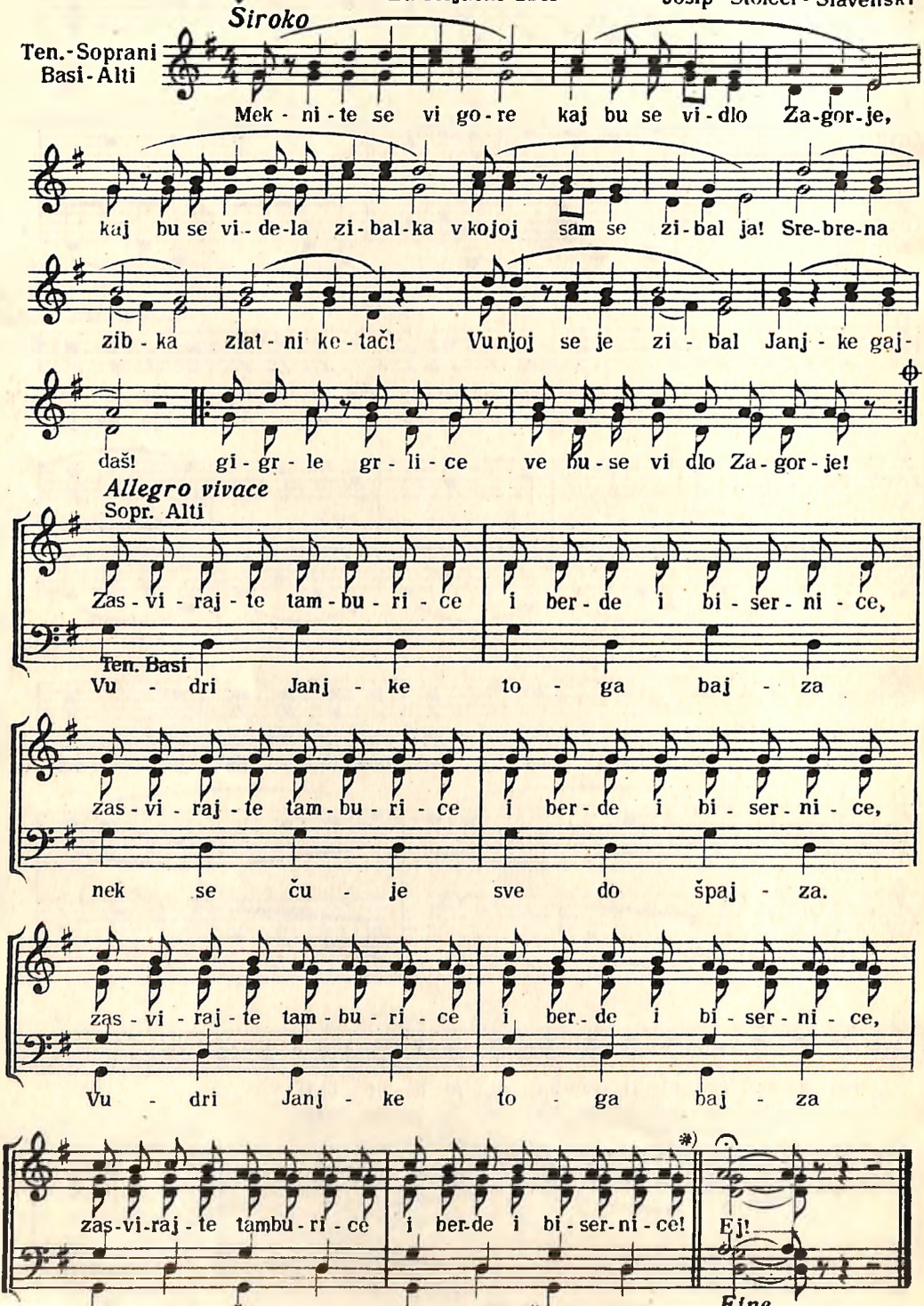

16
či me mo-reš bi-je ba-je buf!
Le-pa Jal-ža
Ma-la Tre-za
sfz
21
vu tim ko-li tan-ca, vu tim ko-li sve se vr-ti bi-je ba-je
Pe-tro-va ne-ve-sta i-ma le-pe čr-ne o-či bi-je ba-je
26
buf! Rin-ge ra-je ma-li Jo-žek ba-je
buf! Ja-pa ma-ma tam je je-na ja-ma
sfz
31
kaj ga ne-će ni-ti je-na bi-je ba-je buf!
pa-zi-te na svo-ju de-cu bi-je ba-je buf!
36
sfz

ZAGORSKA PESMA

(Narodna iz Hrvatske)

Za seljački zbor

Josip Štolcer-Slavenski

*) *D. C. al ⊕ Fine.*

Notografija L. Fuchs, Zemun

DA LI I KADA DA SE U OSNOVNOJ ŠKOLI POUČAVA PJEVANJE PO NOTAMA?

(Anketa* o pedagoško-umjetničkim pitanjima)

Ovdje iznosimo misli što ih je izrazio g. 1885. u uvodu svojoj »Pjevanki« za osnovne škole Fr. Š. Kuhač.

»Pitate me: Treba li u pučkoj školi, recimo u četvrtom razredu, djecu u kajdopisu podučavati? . . . Ne treba, i to zato, jer to spada već u specijalnu studiju ili bar u višu naobrazbu. Pučka škola ima i onako dosta težku zadaću i tolikih predmeta, da joj zaisto ne dotječe vrijeme za podučavanje u kajdah. Pa i šta će našemu seljaku kajde? Kakvu će korist imati od poznavanja i porabe glasbenih znakova? Zar će mu kajde olahkotiti obćenje sa sudom ili gruntovnicom? Ili će kajdami bilježiti gospodarstvene poslove, račune? Ili će mu kajde unaprijediti moral i blagostanje? Zar su stari Hrvati trebali kajde, da stvore množinu krasnih pučkih naših napjeva? . . . Mislim da je kvar toliko riječi o tom. Po kajdah neka se uči pjevati u gradjanskih, u viših djevojačkih školah, u realci, u gimnaziji, pa ne marim i u obrtnih školah, ali ne u pučkoj školi. Pedagozi imadu se svagdje i u svem držati načela: najprije ono, što je nuždno, tada ono, što je koristno, a istom onda što je lijepo i ugodno, pa tako je postupati i predavajuć pjevanje.«

U istom uvodu razvija dalje još ove uvažanja vrijedne misli.

Naš narod ima po mnogim krajevima posebni dar da u danim prilikama s bogatom invencijom improvizira i stvara narodne pjesme, šale, igre. Ako bi već u prvim počecima učio pjevanje samo po notama i tako nasljedavao proizvode što su ih stvorili drugi, to bi vrelo aktivnog stvaranja u njemu usahlo isto tako kako je usahlo kod mnogih drugih naroda. U osnovnoj bi se školi trebalo pjevati unisono, jer tako pjeva narod. Pjevati treba prije svega narodne pjesme, koje su nekako izraz univerzalnosti, dok su umjetne pjesme individualne tj. izraz jedne osobe. Karakteristike nekih nar. pjesama ne dadu se točno označiti notnim pismom (na pr. intervali prirodne ljestvice, koji se ne podudaraju s temperiranom ljestvicom), pa se poradi toga protive pjevanju pjesama po notama na tom najnižem stupnju.

BIOGRAFIJE

Marko Tajčević rodio se g. 1900 u Osijeku. Osnovnu i srednju školu polazio je u Zagrebu, a muziku je studirao u Zagrebu, Pragu i Beču. G. 1924 imenovan je nastavnikom muzike na Drž. ženskoj građanskoj školi u Zagrebu, a g. 1929 premješten je u istome svojstvu na Drž. učiteljsku školu u Zagrebu. U zajednici sa drugovima osnovao je g. 1927 privatnu muzičku školu »Lisinski«, na kojoj djeluje kao nastavnik teorijskih predmeta. Kao muzički referent sarađivao je od g. 1920 do 1926 u mnogim zagrebačkim dnevnicima i revijama, a u posljednje vri-

* Pod tom rubrikom ćemo priopćivati mišljenja svojih saradnika o svim važnijim pedag.-umjetnim pitanjima. Zato pozivamo sve koji se tim zanimaju, da u kratkim člancima izraze svoja iskustva i svoje mišljenje.

jeme je koncertni referent muzičke revije »Zvuk« u Beogradu. Kao dirigent radio je g. 1923 sa Akad. Pjev. Dr. »Balkan« u Zagrebu, a sada je dirigent Srpskog Pevačkog Društva u Zagrebu.

Napisao je:

za mješoviti hor: **„Četiri duhovna stiha"** (na tekst psalama Davidovih)
„Liturgija"
„Starosrbijanske pesme" dvije tiskane u izd. Južnosl. Pjev. Saveza — Beograd
„Vesele popevke" (izd. „Zbor" — Ljubljana)
za muški hor: **„Pjesme od kola"** (izd. „Zbori" — Ljubljana)
„Komitske pjesme"
„Jačka od Kananskoga veselja"
„Pjesme iz Gradišta" (sa alt-solo)
za ženski hor: **„Dodolske pjesme"**
„Bugarske koledne pjesme"
„Pjesme iz Medjimurja"
„Ženidba vrapca Podunavca" (sa pratnjom klavira)
za klavir: **„Sedam balkanskih igara"** (izd. Hrv. gl. Zavoda — Zagreb)
„Dječi" (izd. Ign. Fuksa — Beograd)
„Dvije male suite" (izd. Muz. šk. „Lisinski" — Zagreb)
„Male kompozicije"
„Preludiji"
i druge kompozicije.

Osim toga nekoliko ciklusa pjesama za glas sa pratnjom instrumenata i druge kompozicije.

Mladen Pozajić rodio se 6 marta 1905 g. u Županji. Muziku je studirao na Drž. muz. akademiji u Zagrebu, na Scholi Cantorum u Parizu i na Akademie für Musik und bildende Kunst u Wienu. Sada je nastavnik u vlastitom Pjevačkom studiu i na Drž. III real. gimn. u Zagrebu, zatim artistički vodja komornog vokalnog udruženja Zagrebačkih Madrigalista, Oratorijskog zbora sv. Marka i Hrv. pjev. društva »Jablan«. Dosada su mu javno izvedene kompozicije za klavir, zborovi i neka djela za komorni ensemble.

Štampana djela:

Deset obradbi narodnih pjesama (dvoglasni i troglasni dječji kor).

Osam harmonizacija hrvatskih narodnih pjesama (muški zbor u četiri glasa) (M. Gubec).

Izvedena djela:

Tri stavka (dvije oboe, engleski rog i fagot).

Fuga (klavir).

Novak-Pozajić: Misa sv. Kirila i Metodija (obradba muški kor i orgulje)

Neizvedena djela:

Primjeri dvoglasnoga kontrapunkta.

Fragmenti iz sezone 1927/8.

Mala suita (četiri roga).

Duet (dve violine).

Četiri preludija (klavir).

Čežnja sa dikom (bas i klavir).

Emil Adamič se je rodil na dan Božiča leta 1877. v Dobrovi pri Ljubljani. Začetni pouk v glasbi je prejel od svojega očeta, ki je bil tam voditelj šole in organist. Ko je bil oče premeščen v Ljubljano, je vpisal Emila na Glasbeno Matico, kjer so ga v glasbi poučevali Fran Gerbić. Ant. Foerster, Stiaral, Matej Hubad, dr. Jos. Čerin in Gerstner. Po maturi na preparandiji je služboval v Toplicah pri Zagorju, v Kamniku in v Trstu. Tu je nadaljeval muz. študije na Tržaškem konservatoriju (Zampieri, Gialdini so mu bili učitelji).

Že kot dijak je začel komponirati pesmi in inštr. stvari; ali kakor je na eni strani dozoreval po temeljiti izobrazbi, tako se mu je na drugi strani odpiral vrelec produktivnosti v večji meri kot vsakemu drugemu izmed naših skladateljev, in ta vrelec je tako bogat, da se zdi, kakor da bi bil neizčrpljiv.

V tisti dobi je Adamič sodeloval pri Krekovih »Novih Akordih«. Največ skladb (zborov, otroških pesmi, klav. skladb) je njegovih.

Vojni metež ga je zanesel v Rusijo. V mestu Taškent je bil nastavljen kot profesor glasbe na učiteljišču, pozneje kot ravnatelj konservatorija. Tam je zbiral narodno blago in na nabrane teme napisal »Tatarsko suito«. Ko se je vrnil v domovino je nastavil svoje delo še z večjo energijo. Imenovan je bil za prof. glasbe na moški in ženski Učiteljski šoli v Ljubljani, kjer je bil do pred letom dni. Kot komponist in kot glasbeni kritik je sodeloval v Novih Akordih, v Ljubljanskem Zvonu, v Cerkvenem Glasbeniku, v Zborih, v Pevcu i. t. d. Ustanovil je »Novo Muziko« in bil njen urednik, dokler ni nehala izhajati.

Ogromno veliko število je njegovih skladb. Izmed tolikih omenimo nekatere:

Tri skladbe za klavir (Glasbena Matica 1909).

Štiri sonate za vijolino in klavir (Trst 1914).

V »Pevcu« je priobčil 39 zborov.

»Zbori« so prinesli 20 tri in štiriglasnih.

Otroške pesmi (Glasbena Matica).

Dosti drugih skladb je še v izdanjih Glasbene Matice in v publikacijah pev. dr. »Ljubljanski Zvon«. Večji del najboljših del je še v rokopisu, in to razen latinske maše še:

Otroška suita (šest delov, za orkester, do zdaj še ne izvajana).

Tri tatarske ljubavne pesmi (za mali orkester).

Tatarska suita (orkester, izvajana o priliki kraljeve poroke v Beogradu).

Iz moje mladosti (Peterodelna suita za orkester: Ob zibeli, Mož z medvedom, Sveti trije kralji (koledniki), Mati je bolna, Pravljica.)

Scherzo (»Potrkan ples« orkester, izv. v Ljubljani).

Ljubljanski akvareli (šest delov, godalni kvartet).

V Zvezdi (Tri deli, orkester).

Zbirka klavirskih kompozicij.

Semenj v Zagrebu (za soliste, zbor in orkester).

Dramatična uvertira (orkester).

Lirska uvertira (orkester).

Slike iz srednje Azije (orkester).

Trio (nedovršen).

Karikature.

V osnutku ima tudi dve operi.

V začetku Adamičevega ustvarjanja je iz njegovih skladb vel duh preproste fantovske pesmi na vasi. Ta duh se je s časom poglabljal in poglabljal. Pesem je zadobila obliko romance in balade. Njen obseg je rastel, rastla je vsebina tako daleč, da doseže simfonijsko obliko. Čudovita je naglica, s katero je on v stanu ustvarjati in snovi mu nikoli ne zmanjka, kakor ima tudi invencije vselej v izobilju. Od časa do časa se vedno povrne v zakladnico narodne poezije in narodne pesmi in vse, kar je od naroda prejel, mu vrača v lepši in bolj dovršeni obliki...

Trboveljski Slavček

Po vsej naši domovini odzvanjajo še v vseh ušesih glasovi teh nedolžnih otrok. V marsikatero oko so privabili solzo ganotja, solzo veselja, solzo usmiljenja. Poslušalci so skozi pesem teh od bridkosti zgodaj dozorelih otrok v duhu zrli črni fabriški dim, ki je njih pokrajino pokril in zastrupil, da ne more polje obroditi več in da se v črnih rovih v trajno noč zakopana srca ne morejo razveseliti več . . . Iz najveselejše pesmi zveni še vedno otožnost, ki se nikakor ne da zakriti.

August Šuligoj je ustanovil v jeseni l. 1930 ta mladinski zbor iz otrok osnovne deške in dekliške oz. meščanske šole iz trboveljskega šol. okraja. Skupaj je sedaj osemdeset pevcev. Ustanovitelj je dobil kot član Učit. pevskega zbora (v Zasedenem ozemlju in v Ljubljani)

pobudo že tam, a na turneji društva po Češkoslovaškem se je posebno navdušil, ko je imel priliko slišati v Pragi Bakulov zbor in še prej odlični otroški zbor »Wiener Sängerknaben«.

Izvrstni, elastični materijal mu je omogočil, da se je v kratkem času pripravil z zborom za javne nastope. Prvi nastop je bil v Trbovljah 14. maja 1931 z dvanajstimi pesnimi. Dne 29. junija je bil prvi nastop izven Trbovelj in sicer v Rogaški Slatini, program je obsegal Adamiča, Kogoja, Premrla in druge skladatelje po večini iz Kumarjeve zbirke »Otroške pesmi«. Ta koncert je bil — žal — zelo malo obiskan, ker je bil zbor še malo znan in mu tedaj niso posvetili pažnje, katero je zaslužil. Že tedaj pa je kritika hvalila lepe pesmi, krasne glasove, čisto intonacijo, jasno izgovarjavo in vokalizacijo, smiselno in občuteno predavanje in celotni vtis karakterizirala kot vizijonarno doživetje, častitala je pevovodji za lepi uspeh ter ga postavljala vsem zborom za vzgled. Ni čudno: Šuligoiev duševni oče je bil Srečko Kumar, njegova desna roka pa Milan Pertot, odličen glasbenik, ki je sodeloval ž njim pri vseh malih in velikih prireditvah do

zadnjih časov. Nobena sila ni mogla Šuligoja in njegovega zbora zadržati več. Sodelovali ali pa samostojno nastopali so prej vsak mesec (Litija, Hrastnik) potem še pogostcje. Koncertirali so v glavnih mestih Slovenije: Ljubljana (15. nov.), Celje (20. nov.), Maribor (13. dec.). Program se je zopet razširil in prenovil. Zbor nastopi z novim programom v Trbovljah dvakrat, poje potem za Radio.

Z ogromno energijo se zbor loti priprave za nastop v Beogradu in sicer za matinejo in ko cert dne 21. marca 1932. (zjutraj v Operi, zvečer v Kolarčevi dvorani). Nastop sledi nastopu, uspeh sledi uspehu. Navdušene množice so povsod sprejemale mlade pevce z odpr. srcem, jim šle na roko v vsem, dajale jim postrežbo in prenočišče, od ust do ust je šla hvala in v javnosti ni bilo drugega nego samo povsod najvišje priznanje. Čisti dobiček prireditev se je uporabil za to, da so mogli iti otroci v poletnih mesecih na morje. Prepevali so tudi tam, v Bakarcu, Bakru, Sušaku, Kraljevici in Crikvenici.

Skoraj še eno celo leto se je posvetilo neprestanemu učenju in treniranju po velikih krajih v domovini, preden je zbor prešel do tega, da si drzne realizirati velikanski eksperiment, ki je pa tudi zaradi izredne priprave in vzorne organizacije nad vse dobro uspel. Do te samozavesti je prišel zbor po velikem uspehu, ki ga je imel 5. nov. 1932 v Zagrebu (Glasbeni zavod) s čisto novim programom, sestavljenem skoraj izključno iz prispevkov za »Grlico«. Iz rokopisnega materijala si je odbral Šuligoj pesmi sledečih skladateljev: Adamiča, Grgoševića, Tajčevića, Pozajića, Kogoja, Matetića in drugih. Ta koncert je bil v razvoju zbora važen mejnik, tu je zbor prejel svoj ognjeni krst in ga srečno prestal. Kritiki so ga imenovali »dovršeno umetniško korporacijo« in ga stavljali v vrsto najboljših pevskih zborov v inozemstvu. Listi so povdarjali, da zasluži zbor, da se uveljavi v inozemstvu, kar bi bila najboljša propaganda za našo vokalno kulturo; omenili so tudi, da je Zagreb doživel nekaj takega, kar je preseglo vsako pričakovanje.

Trboveljski slavček si je tedaj zaželel poleteti črez meje svoje domovine: v bratske češke zemlje, da ponese našo pesem tja, kjer jo bodo znali gotovo tudi ceniti. Ta turneja je trajala od 3. do 19. maja 1933. Zbor je prirejal matineje in koncerte v Čeških Budjejovicah, Plznu, Pragi, Kralovem Hradcu, Olomucu, Moravski Ostravi, Brnu in Bratislavi. Nepopisno je, kako zna bratski češki narod — od najnižjih slojev pa do najvišjih oblasti — počastiti tiste, katere je vzprejel kot goste, kot brate . . . Vsi njihovi listi so z velikim navdušenjem pisali osupnjeni nad sigurnostjo, absolutno intonačno čistoto, nenavadnimi glasovi, jasno vokalizacijo pri vseh po značaju toliko različnih pesmih, od narodnih pa do modernih. Čudili so se točnosti v nastavkih, lepoti altov, nenavadnim harmonijam naše pesmi . . . Priznavali so prvenstvo mladim pevcem pred pevci Rdečega križa iz Pariza in Dunajskimi dečki. Doseženo stopnjo so imenovali umetniško dozorelost . . . pesem, ki gre od srca in gre k srcu . . .

Na poti iz Češke pa so se ustavili še na Dunaju in nastopili tam kot gostje Dunajskih »Sängerknaben« v velikem »Konzerthaussaalu« in želi vsestransko odobravanje. Ko so naši pesmi priborili tako sijajno priznanje in se z lepimi spomini in velikimi častmi povrnili v domovino, jih niso po potu in po tujih deželah doživljene neprilike Bog zna kako izmučile: črez nekoliko dni so bili že zopet v Ljub-

ljani . . . In zopet nastop za nastopom . . . Do danes registrira Trboveljski slavček v teku dveh let in pol vsega skupaj osemdeset nastopov (koncertov, matinej in radiokoncertov) ne vštevši nastopov, kjer je le sodeloval z drugimi korporacijami.

Za teh 80 koncertov se je uporabil repertoar, sestoječ iz približno sto krajših in daljših pesmi. Pesmi so bile porazdeljene v trinajst programskih kombinacij. Na programih so bili največ zastopani: Adamič: Pesem rudarskih otrok. Uspavanka. Koroškim fantom. Zabučale gore. Vandrovec. Stoji polje. Zbadljivka. Drežnica. N' mau čez izaro. Da b' biva ljepa ura. Kdo najljepše živi. Lepo mi poje črni kos. Potem pesmi s spremljavo klav.: Božična. Pastirci vi. Tri pure. Izpraševalnica. Jurjevanje. Večer. Pod zelenim oknom. Pleši črni kos i. t. d. Kogoj: Mladinska. Trobentice. Zvončki. Premrl: Rože za Marijo. Grbec: Ciciban. Mirk: Medvedov ples. Marolt: Pase Janko. Pahor: Pravijo . . . Ciril Pregelj: Zlato v Blatni vasi. Osterc: Kvartet. Bravničar: Dva polža. Polžek čarodejec. Beran: Večer. Prelovec: Očka moj je delavec. Vodopivec: Stari medo. Aljaž: Triglav moj dom. Tajčević: Dodolske. Matetić: Istrske nar. Pozajić: Dil, dil, duda. Dorica pleše. Grgošević: O pokladama. Koleda. Pastirske. Dr. Žganec: Ni mi volja živeti. Mokranjac: Na ranilu. Slavska. Bolno čedo Pazar živine.

Kam sedaj?! Nove želje, novi načrti — še drznejši od prejšnjih? Mrzlična je naglica, s katero se zbor razvija. Morda ni še prišel do svoje kulminacije? Vsaka nova stopnja, za katero se hoče še više povzpeti, je zvezana še z večjimi žrtvami in zahteva razmerno še več časa. Kar je zbor v tem kratkem času dosegel, je zares gigantsko, ali res je tudi, da sloni ogromno breme na fizično šibkih otroških ramah. Neprestana, pretirana aktivnost zbora daje človeku tudi iz pedagoško socijalnih ozirov razmišljati. Mislim, da bi bilo na mestu, da se število bodočih prireditev omeji na najpotrebnejše in da se mlade sile ne izčrpajo prehitro. Nenaravni razvoj bi lahko gnal vse skupaj v propast, kar bi bila za našo kulturo ogromna škoda.

Naj zbor podredi svoje delo visokim ciljem, da bo tudi v bodočnosti služil drugim za vzor in vzpodbudo.

Iv. Grbec.

Vijesti uredništva

Dopisi

(pitanja, odgovori i ini radovi) naših saradnika i naših naručitelja tiskaju se u originalnom jeziku!

Životopisi ostalih skladatelja izići će radi pomanjkanja prostora u narednom svesku.

IVAN GRBEC:
Sonatina za klavir.

Sestavljena je iz 4 stavkov, ki imajo za teme motive iz Đorđićeve zbirke srbskih narodnih pesmi.

Po težkoči se zamore uvrstiti v učno snov tretjega nižjega ali prvega srednjega razreda klavirske šole.

Izvajana je bila na produkcijah zagrebške Muzičke akademije in žela od občinstva in kritike odlično priznanje. Pričakovati je, da se obvezno uvede v vse naše glasbene šole.

Cena Din 25·—.

Dobi se pri avtorju:

IVAN GRBEC, Zagreb, Račkoga 6/IV.

Muzička akademija
525212071

Prijateljem lepe mladinske pesmi

VABILO NA NAROČBO

V decembru je izšel I. zvezek

Revijalne zbirke omladinske muzike

„GRLICA“

ki ga izdaja in urejuje Srečko Kumar

Vsak zvezek (24 str. notnega tiska in priloga)
odgovarja vzporedu enega mladinskega koncerta.

Epohalna zbirka mladinske glasbene literature.

Sodeluje črez štirideset jugosloven. skladateljev.

V teku šolskega leta izide 10 zvezkov, ki bodo obsegali vse izbrano gradivo sodobne doslej neobjavljene mlad. glasb. produkcije.

Tu je črpal snov za svoje prireditve
„TRBOVELJSKI SLAVČEK“.
DRUGI ZVEZEK IZIDE O BOŽIČU.

Cena: posameznega zvezka 25·— din., za pol leta 100·— din., za celo leto 180 — din.

Revija se pošilja po poštnem čeku ali po povzetju.

Naročuje se:

Prof. SREČKO KUMAR
urednik

„GRLICE“
revijalne zbirke omladinske muzike

Račkoga ulica 6/IV. -- Zagreb -- Račkoga ulica 6/IV.

Vlasnik, izdavač i odgovorni urednik: Srečko Kumar Zagreb, Račkoga ulica 6/IV kat
Tiskara „Preradović“ Zagreb, Gajeva 13. Za tiskaru: E. König Zagreb, Palmotićeva 60.